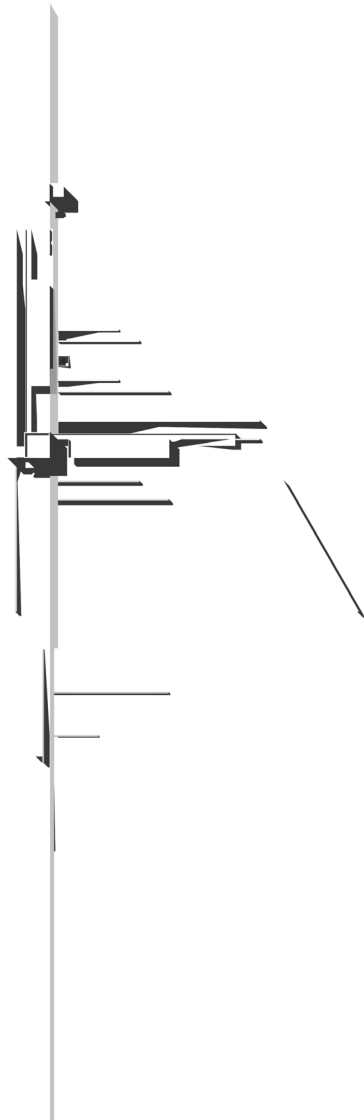

Αντίπαρος - Δεσποτικό

Αφειτηρία Περιήγησης στο
Ιστορικό, Ποτιλιτιστικό και Φυσικό Τοπίο

Αντίπαρος - Δεσποτικό

Αφειτηρία Περιήγησης στο
Ιστορικό, Ποτιλιτιστικό και Φυσικό Τοπίο

Antiparos - Despotiko

Trailing the Historic, Cultural and Natural Landscape

Σκορδίλη Χρυσή - Λήδα
Τσέλου Δανάη

Επιβλέπουσα: Σ. Τσιράκη

Ιούλιος 2020

Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο
Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών

Τομέας 1 - Αρχιτεκτονικού Σχεδιασμού

Περίληψη

Η παρούσα διπλωματική αφορά στο σχεδιασμό μιας αφητηρίας περιπατητικών διαδρομών που διασχίζουν σημεία ενδιαφέροντος του συμπλέγματος Αντίπαρος - Δεσποτικό. Δομείται γύρω από τρεις άξονες περιήγησης: την ιστορία, το περιβάλλον και τον πολιτισμό, οι οποίοι αντιστοιχούν στο νησί του Δεσποτικού, στη γεωμορφολογία και τη μεταλλευτική ιστορία της Αντιπάρου. Κάθε άξονας συνδέεται με μια αντίστοιχη περιπατητική διαδρομή, δημιουργώντας ένα δίκτυο που διασχίζει την ιστορική, πολιτιστική και φυσική κληρονομιά του συμπλέγματος. Η παρέμβαση τοποθετείται στον οικισμό του Αγίου Γεωργίου, το κέντρο βάρους του δικτύου. Στόχος είναι η ανάδειξη των μνημείων αυτών, εξασφαλίζοντας την πρόσβαση και την ένταξή τους στο υπάρχον τουριστικό δίκτυο. Σχεδιάζονται μουσειακές ενότητες, αντίστοιχες των αξόνων, δηλαδή Αρχαιολογικό Μουσείο Δεσποτικού, Μουσείο Περιβάλλοντος και Μουσείο Μεταλλευτικής Ιστορίας, καθώς και εργαστήρια για την εξυπηρέτηση των μελετητών και χώροι που αποδίδονται στην τοπική κοινότητα. Η παρέμβαση δομείται πάνω στον ισχυρό άξονα που ενώνει, νοητά, το ψηλότερο σημείο της Αντιπάρου, τον Προφήτη Ηλία, με το ιερό του Απόλλωνα στο Δεσποτικό. Αυτός ο άξονας υλοποιείται ως διαδρομή που συνδέεται με τις περιπατητικές διαδρομές και κατά μήκος του τοποθετούνται οι προτεινόμενες υποδομές. Ουσιαστικά, η παρέμβαση αποτελεί έναν πυκνωτή που συγκεντρώνει τους επισκέπτες, παρέχει πληροφορίες σχετικά με τις θεματικές και έπειτα διαχέει τις κινήσεις τους προς τις αντίστοιχες κατευθύνσεις.

Abstract

The project is conceived as the design of the starting point of paths that traverse the sights on the island complex of Antiparos - Despotiko. The proposal is structured on three trailing axes: history, natural environment and culture, which in turn correspond to Despotiko island, the geomorphology and mining history of Antiparos respectively. Each axis is related to an analogous path, forming a network of routes that cross the historic, cultural and natural heritage of the complex. The site proposed is situated in the village of Agios Georgios, the focal point of the network. The project aims to highlight the aforementioned sights of interest, as well as render them accessible and incorporated to the existing touristic network. The proposal includes museums corresponding to the axes, namely the Archaeological Museum of Despotiko, the Environmental Museum and the Museum of Mining History, together with laboratories to complement the needs of researchers and spaces offered to the local community. The master plan is conceptually articulated on the axis connecting Prophet Elias chapel, Antiparos' highest point, with the temple of Apollo in Despotiko. The axis is realised as a trail connected to the said routes around which the proposed infrastructures are placed. Overall, the project's objective is to gather guests, inform them about the thematic areas and distribute their movements to the corresponding directions.

Περιεχόμενα

Μέρος Α - Ανάλυση	σ. 8
A1 Πάρος - Αντίπαρος - Δεσποτικό	
A2 Αντίπαρος - Δεσποτικό	
Μέρος Β - Οι τρεις άξονες	σ. 18
B1 Ιστορικός άξονας	
B2 Περιβαλλοντικός άξονας	
B3 Πολιτιστικός άξονας	
B4 Σύνδεση αξόνων	
Μέρος Γ - Ανάλυση Παρέμβασης	σ. 28
Γ1 Άγιος Γεώργιος	
Γ2 Περιοχή παρέμβασης	
Γ3 Κεντρική ιδέα	
Γ4 Διάγραμμα γενικής διάταξης	
Γ5 Ποιότητες τοπίου	
Γ6 Συνθετικά στοιχεία - Σχέση με το έδαφος	
Μέρος Δ - Παρέμβαση	σ. 42
Δ1 Λειτουργικό διάγραμμα	
Δ2 Σχέδιο γενικής διάταξης	
Δ3 Διάγραμμα κινήσεων - Φέρων Οργανισμός	
Δ4 Σχέδια	
Δ5 Φωτορεαλιστικές απεικονίσεις	
Δ6 Προπλάσματα	

Μέρος Α - Ανάλυση

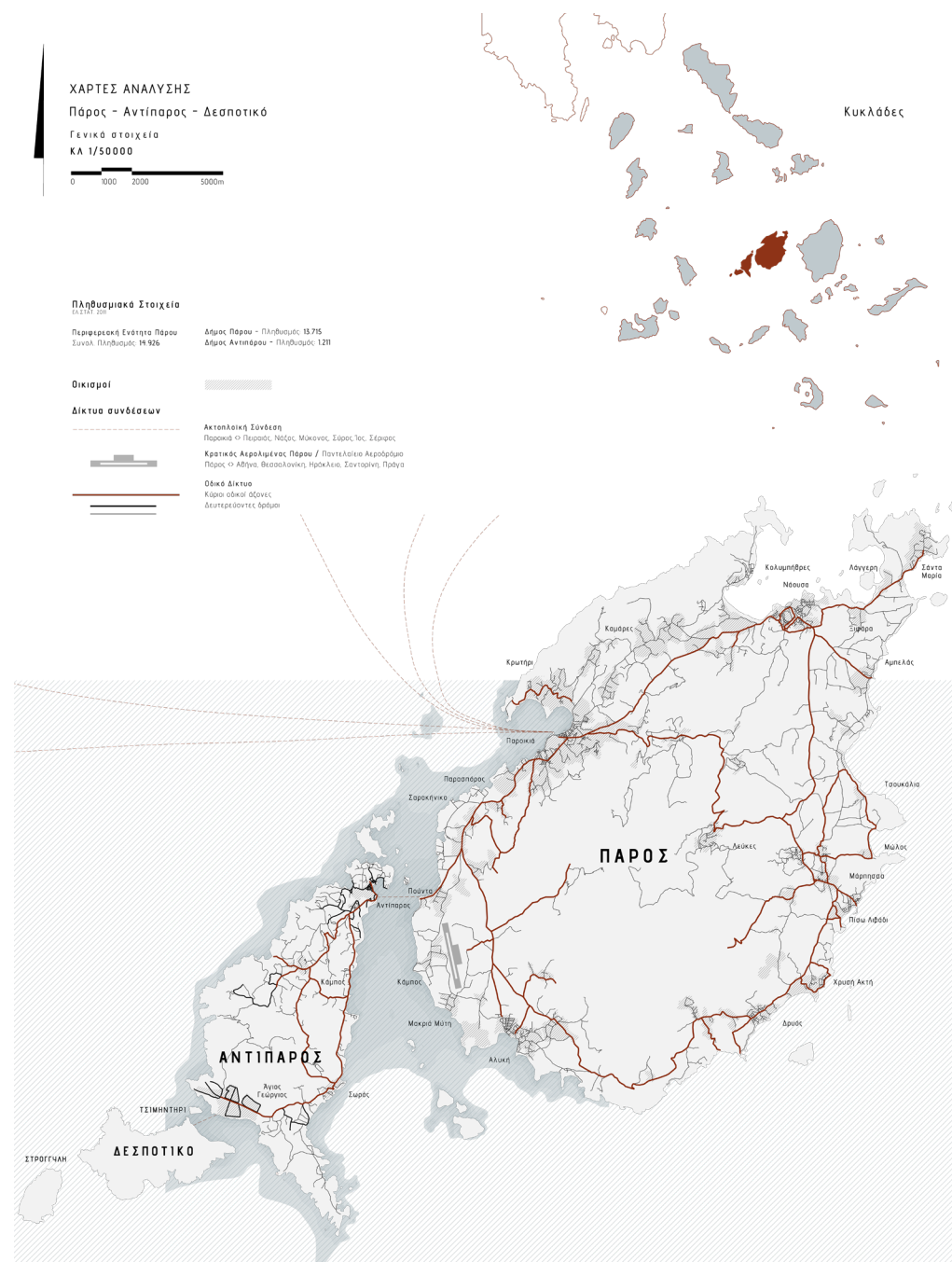
Α1 Πάρος - Αντίπαρος - Δεσποτικό

Γενικά Στοιχεία

Το σύμπλεγμα Πάρος - Αντίπαρος - Δεσποτικό βρίσκεται στις Κυκλάδες και κατέχει κεντροβαρική γεωγραφική θέση στο κεντρικό Αιγαίο. Η Αντίπαρος βρίσκεται νοτιοδυτικά της Πάρου, σε απόσταση μικρότερη του ενός ναυτικού μιλίου. Περιβάλλεται από έναν σημαντικό αριθμό ακατοίκητων νήσων, τα σημαντικότερα εκ των οποίων είναι το Δεσποτικό, το Τσιμνητήρι και ο Σάλιαγκος.

Το βασικό λιμάνι της ακτοπλοϊκής σύνδεσης των νησιών του συμπλέγματος είναι αυτό της Πάρου. Συγκεκριμένα, η Αντίπαρος χωρίζεται από την Πάρο μέσω ενός ρηχού θαλάσσιου στενού (αμφίγειο). Το μικρό βάθος του στενού καθιστά απαγορευτική την είσοδο μεγάλων οχηματαγωγών πλοίων. Για αυτόν το λόγο, η πρόσβαση στην Αντίπαρο εξασφαλίζεται μέσω ενός τοπικού πορθμείου, το οποίο εκτελεί διαδρομή από το λιμάνι της Πούντας στην Πάρο στη Χώρα της Αντιπάρου. Η πρόσβαση στο Δεσποτικό γίνεται οργανωμένα μόνο με καΐκι από τον οικισμό του Αγίου Γεωργίου της Αντιπάρου, κυρίως κατά τους καλοκαιρινούς μήνες.

Όσον αφορά τα πληθυσμιακά στοιχεία, σύμφωνα με την απογραφή του 2011, η Περιφερειακή Ενότητα Πάρου έχει 14.926 μόνιμους κατοίκους. Από αυτούς, μόνο οι 1.211 διαμένουν στο Δήμο Αντιπάρου.

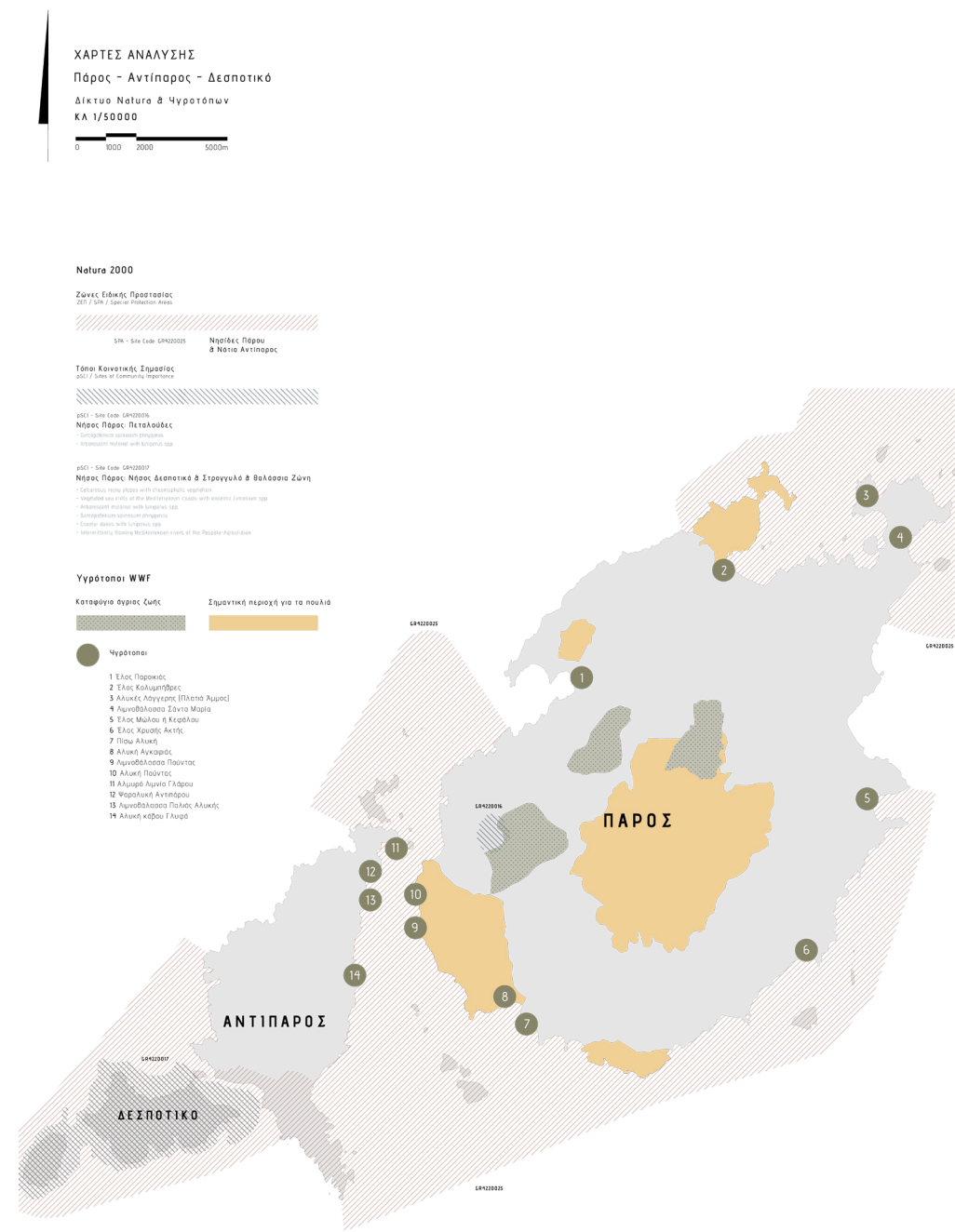

Δίκτυο Natura

Αναφορικά με το φυσικό περιβάλλον, το σύμπλεγμα Πάρος - Αντίπαρος - Δεσποτικό ανήκει στο δίκτυο Natura 2000.

Συγκεκριμένα, η νότια Αντίπαρος και όλες οι γειτονικές νησίδες ανήκουν στις "Ζώνες Ειδικής Προστασίας" (ΖΕΠ) για την ορνιθοπανίδα (όπως ορίζονται από την οδηγία 79/409/ΕΟΚ), και προστατεύονται θεσμικά ως βιότοποι μεταναστευτικών πτηνών και πτηνών σε αναπαραγωγική διαδικασία. Ο κωδικός τους στο δίκτυο Natura είναι GR4220025. Τα νησιά Δεσποτικό και Στρογγυλό έχουν χαρακτηριστεί ως "Τόποι Κοινοτικής Σημασίας" (ΤΚΣ) (όπως ορίζονται από την οδηγία 92/43/ΕΟΚ), με κωδικό GR4220017.

Επιπρόσθετα, σημειώνεται ότι στο σύμπλεγμα εντοπίζονται υγρότοποι, οι οποίοι αποτελούν σημαντικά ενδαιτήματα σπανίων ειδών χλωρίδας και πανίδας.

Ιστορική Εξέλιξη

Η ιστορία του συμπλέγματος Πάρος - Αντίπαρος - Δεσποτικό είναι άρρηκτα συνδεδεμένη. Επομένως, κρίνεται απαραίτητο να γίνει μία συνολική σύντομη αναφορά στην ιστορία των νησιών.

Τα τρία νησιά οφείλουν τη διαχρονική ανάπτυξη και ακμή τους στην κεντροβωρική γεωγραφική τους θέση στο Αιγαίο. Συγκεκριμένα, βρίσκονται πάνω σε εμπορικούς θαλάσσιους δρόμους που συνδέουν τις Κυκλάδες με το ανατολικό Αιγαίο, την Κρήτη, την ηπειρωτική Ελλάδα, αλλά και με τα μικρασιατικά παράλια και γενικότερα τις ακτές της Μεσογείου.

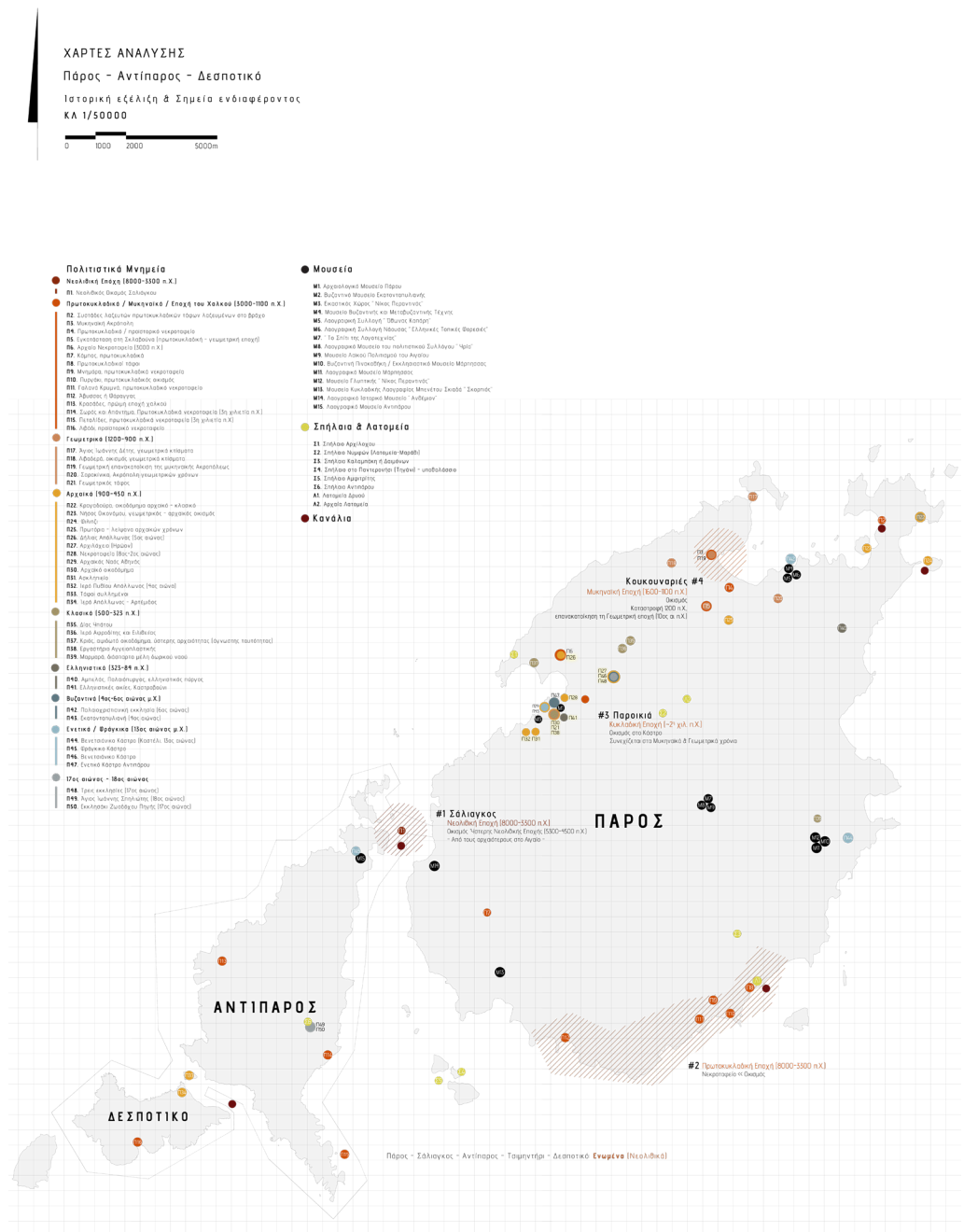
Οι πρώτες εγκαταστάσεις εντοπίζονται στο σύμπλεγμα των νήσων την προϊστορική εποχή, περίπου την 4η χιλιετία π.Χ. Καθοριστική για την ανάπτυξη των οικισμών ήταν οι ιδιαίτερα πρόσφορες συνθήκες. Σε αυτές συγκαταλέγονται, μεταξύ άλλων, ήπια υψώματα που δημιουργούν ανάμεσα τους πεδινές εκτάσεις και απάνεμοι κόλποι που προσφέρουν προστατευμένα λιμάνια, στοιχεία εμφανή και στα τρία νησιά. Επίσης, υποστηρίζεται ότι ο Σάλιαγκος, καθώς και το Τσιμνητήρι και το Δεσποτικό ήταν ενωμένα με την Αντίπαρο κατά τη νεολιθική περίοδο.

Συγκεκριμένα, τα πρώτα ίχνη ανθρώπινης εγκατάστασης παρατηρούνται στη νησίδα του Σάλιαγκου. Σε αυτή εντοπίζεται ένας από τους παλαιότερους οικισμούς του Αιγαίου,

ο οποίος χρονολογικά τοποθετείται στην ύστερη νεολιθική εποχή (5300-4500 π.Χ). Σύμφωνα με τα ευρήματα ήταν ένας μικρός οικισμός ψαράδων που είχαν αναπτύξει την κεραμοπλαστική και τη λιθοτεχνία.

Εκτός αυτού, έχουν ανασκαφεί νεκροταφεία της προϊστορικής περιόδου, σε διάφορες θέσεις, τα οποία υποδηλώνουν την ύπαρξη οικισμών. Οι γνωστότερες πρωτοκυκλαδικές θέσεις στην Πάρο έχουν εντοπιστεί στο Δρυό, στην Άβυσσο, στα Γαλανά Γκρεμνά, στον Κάμπο και στον Πλαστήρα. Στην Αντίπαρο προϊστορικά νεκροταφεία έχουν βρεθεί στις θέσεις: Απάντημα, Σωρός, Κρασαδάς, Γεωργούλας, Πεταλίδι, Ψαρούγα, όπως υποδηλώνεται και στο χάρτη.

Μετά το τέλος της πρωτοκυκλαδικής εποχής, εμφανίζονται οι πρώτοι οικισμοί στην Πάρο, οι οποίοι σταδιακά εξαπλώνονται και στα υπόλοιπα νησιά. Οι διάφοροι οικισμοί γνώρισαν ανά τα χρόνια περιόδους ακμής, αλλά και ληλασιών, ερημώσεων και κατακτήσεων. Αυτές οι ανακατατάξεις δημιούργησαν ένα ευρύ δίκτυο θραυσμάτων, οικισμών, κτηρίων και μνημείων πολιτισμού από διάφορες ιστορικές περιόδους. Τα περισσότερα από αυτά είναι εμφανή και επισκέψιμα σήμερα, όπως η Εκατονταφυλιανή, τα κάστρα της Πάρου και της Αντιπάρου και το ιερό του Απόλλωνα στο Δεσποτικό. Πολλά ευρήματα από τα μνημεία αυτά φυλάσσονται στο Αρχαιολογικό Μουσείο της Πάρου.

A2 Αντίπαρος - Δεσποτικό

Γενικά Στοιχεία

Η Αντίπαρος καταλαμβάνει έκταση περίπου 35.09 km², με το συνολικό μήκος της ακτογραμμής της να ανέρχεται στα 57km. Στην αρχαιότητα ονομαζόταν Ωλίαρος, όνομα φοινικικό, που σημαίνει βραχώδες δασώδες βουνό. Το σημερινό της όνομα το έλαβε τον 13ο αιώνα μ.Χ. Η «Κοινότητα Αντιπάρου» ιδρύθηκε, με νόμο της Κυβερνήσεως του Βενιζέλου το 1914. Το 2010 προήχθη σε Δήμο με την εφαρμογή του νόμου 3852/2010, γνωστό και ως πρόγραμμα “ Καλλικράτης”. Συμπεριλαμβάνει τη νήσο της Αντιπάρου, το Δεσποτικό και το Στρογγυλό. Το μεγαλύτερο μέρος του μόνιμου πληθυσμού κατοικεί στη Χώρα της Αντιπάρου, ενώ οι οικισμοί Κάμπος, Σωρός και Άγιος Γεώργιος είναι κυρίως παραθεριστικοί.

Οικονομία

Η οικονομία του νησιού, σύμφωνα με στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ για την απασχόληση του πληθυσμού, βασίζεται στον τριτογενή τομέα, με εμφανή την υπεροχή του έναντι του πρωτογενούς και δευτερογενούς, οι οποίοι εμφανίζονται συρρικνωμένοι. Συνολικά, εξαρτάται σχεδόν εξ ολοκλήρου από τον τουρισμό, ιδιαίτερα τους μήνες από Μάιο μέχρι Οκτώβριο. Αντίθετα, η κτηνοτροφία, η γεωργία και η αλιεία συνεισφέρουν κατά ένα μικρό ποσοστό στην οικονομία. Επομένως, είναι εμφανές ότι ο τουρισμός είναι η βασική πηγή απασχόλησης των κατοίκων του νησιού.

Σε αυτό το σημείο αξίζει να σημειωθεί ότι η τουριστική ανάπτυξη της Αντιπάρου αρχίζει την εποχή μετά το μεσοπόλεμο. Πριν από αυτό, η κύρια απασχόληση των κατοίκων ήταν η γεωργία, η αλιεία και κυρίως τα μεταλλεία, των οποίων η λειτουργία παύει οριστικά το 1950. Εκείνη την εποχή, ο τουρισμός ως πρακτική με τη σημερινή έννοια, ήταν άγνωστος στους κατοίκους της, όπως ίσως και για ένα μεγάλο μέρος του ελληνικού πληθυσμού. Έτσι, οι λόγοι επίσκεψης του νησιού ήταν κυρίως επαγγελματικοί: μεταλλειολόγοι, εργάτες, κτηματίες, αρχαιολόγοι κλπ.

Η Αντίπαρος αρχίζει να αναπτύσσεται τουριστικά, σταδιακά, μετά το 1960. Το 1962 εκδίδεται ο πρώτος τουριστικός οδηγός για την Αντίπαρο από το Βασίλειο Καλουδά, ενώ ξεκινούν να εμφανίζονται τα πρώτα ξενοδοχεία. Ωστόσο, ευρέως γνωστή ως παραθεριστικός τόπος γίνεται μετά την ταινία του Ντίνου Δημόπουλου “ Μανταλένα” (1960) με την Αλίκη Βουγιουκλάκη. Από την επόμενη χρόνια αρχίζουν να πληθαίνουν τα ξενοδοχεία και να αυξάνονται οι ενοικιάσεις των σπιτιών.

Από τη δεκαετία του '70, όταν το νησί αποκτά ηλεκτροδότηση, ο τουρισμός γίνεται μαζικός και συστηματοποιημένος. Η Αντίπαρος αρχίζει σταδιακά να διαμορφώνει την τουριστική της ταυτότητα και αποκτά τη φήμη του εναλλακτικού τουριστικού προορισμού.

Τη δεκαετία του 1980 αναβαθμίζεται η ακτοπολική σύνδεση με την Πάρο και ανοίγονται καινούργιοι δρόμοι. Έκτοτε η εικόνα του νησιού αλλάζει ριζικά.

Φυσικό Τοπίο

Η Αντίπαρος αποτελεί ένα τυπικό Κυκλαδίτικο τοπίο με ελάχιστη βλάστηση και λόφους με κέδρους και θάμνους. Συνολικά, εμφανίζει ομαλό ανάγλυφο με ήπιες κλίσεις. Εξαιρεση αποτελεί η δυτική ακτογραμμή της και ο κεντρικός λόφος της, όπου δεσπόζει το εκκλησάκι του Προφήτη Ηλία στο ψηλότερο σημείο του νησιού. Βόρεια του λόφου σχηματίζεται η πεδινή καλλιεργήσιμη περιοχή του Κάμπου.

Όπως φαίνεται και στο χάρτη, λόγω του ανάγλυφου, οι οικισμοί αναπτύσσονται στο βόρειο, ανατολικό και νοτιοδυτικό κομμάτι του νησιού, κατά μήκος του μοναδικού κεντρικού οδικού άξονα. Ο τελευταίος ξεκινά από τη Χώρα της Αντιπάρου και καταλήγει στον οικισμό του Αγίου Γεωργίου. Υπάρχει ένας ακόμη δρόμος που οδηγεί από τον κεντρικό στο Σπήλαιο, ενώ οι υπόλοιποι είναι κατά κύριο λόγο χωματόδρομοι. Η μετακίνηση γίνεται με ιδιωτικά οχήματα, αλλά και με τη δημοτική συγκοινωνία.

Σε όλο το νησί, βρίσκονται διασκορπισμένα διάφορα σημεία ενδιαφέροντος. Αυτά περιλαμβάνουν σημεία φυσικού ενδιαφέροντος, όπως οι υγρότοποι που προαναφέρθηκαν, σημεία γεωλογικού

ενδιαφέροντος, εγκαταλελειμμένες εγκαταστάσεις μεταλλείων και σημεία ιστορικού ενδιαφέροντος, τα οποία αποτελούν τμήμα του ευρύτερου δικτύου Πάρου- Αντιπάρου-Δεσποτικού, το οποίο αναλύθηκε προηγουμένως.

Αξιοσημείωτη είναι η προσπάθεια συνένωσης των σημείων αυτών μέσω της διάνοιξης μονοπατιών και της οργάνωσής τους σε θεματικές διαδρομές από το Antiparos Routes. Τα μονοπάτια αυτά παρατίθενται στο χάρτη.

ΧΑΡΤΕΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ

Αντίπαρος - Δεσποτικό

ΚΑ 1/20000 υψομετρικές ανά 20 m

Σημεία Φυσικού Ενδιαφέροντος

- 1 Καρόβασος
- 2 Λιμνοθάλασσα Κέλερος
- 3 Λιμνοθάλασσα
- 4 Φαραγγίος της Φιλοθέρας και Κασοκλήσι
- 5 Φαραγγίος 1
- 6 Φαραγγίος 2
- 7 Αρχαίοι ναοί στα Μεγάλα Μοναστήρια
- 8 Ελαιώνες
- 9 Αρχαίοι ναοί

Σημεία Γεωλογικού Ενδιαφέροντος

- Εγκαταλελειμμένα Μεταλλεία**
- 1 Σιδηρού
  - 2 Σιδηρολιθίου
  - 3 Σιδηρολιθίου
  - 4 Σιδηρολιθίου
  - 5 Σιδηρολιθίου
  - 6 Σιδηρολιθίου
  - 7 Σιδηρολιθίου
  - 8 Σιδηρολιθίου
  - 9 Σιδηρολιθίου
  - 10 Σιδηρολιθίου

Σημεία Ιστορικού Ενδιαφέροντος

- 1 Κασοκλήσι
- 2 Αρχαίο Μουσείο
- 3 Αρχαίο Μουσείο
- 4 Αρχαίο Μουσείο
- 5 Αρχαίο Μουσείο
- 6 Αρχαίο Μουσείο
- 7 Αρχαίο Μουσείο
- 8 Αρχαίο Μουσείο
- 9 Αρχαίο Μουσείο
- 10 Αρχαίο Μουσείο

Σημεία Πολιτιστικού Ενδιαφέροντος

- 1 Λαογραφικό Μουσείο
- 2 Αρχαίο Μουσείο "Αντί"
- 3 Σελήνη
- 4 Αρχαίο με σάβανο
- 5 Αρχαίο με σάβανο
- 6 Αρχαίο με σάβανο
- 7 Αρχαίο με σάβανο
- 8 Αρχαίο με σάβανο
- 9 Αρχαίο με σάβανο
- 10 Αρχαίο με σάβανο

Διόγκηση, Εκπαίδευση, υπάρχουσες υφίσταται

- 1 Εξοχική διαμονή
- 2 Διαμονή
- 3 Παραρτησιακό τμήμα
- 4 Ακτινωτά κτίρια
- 5 Διαμονή

Σύλλογοι Πολιτών Αντίπαρου

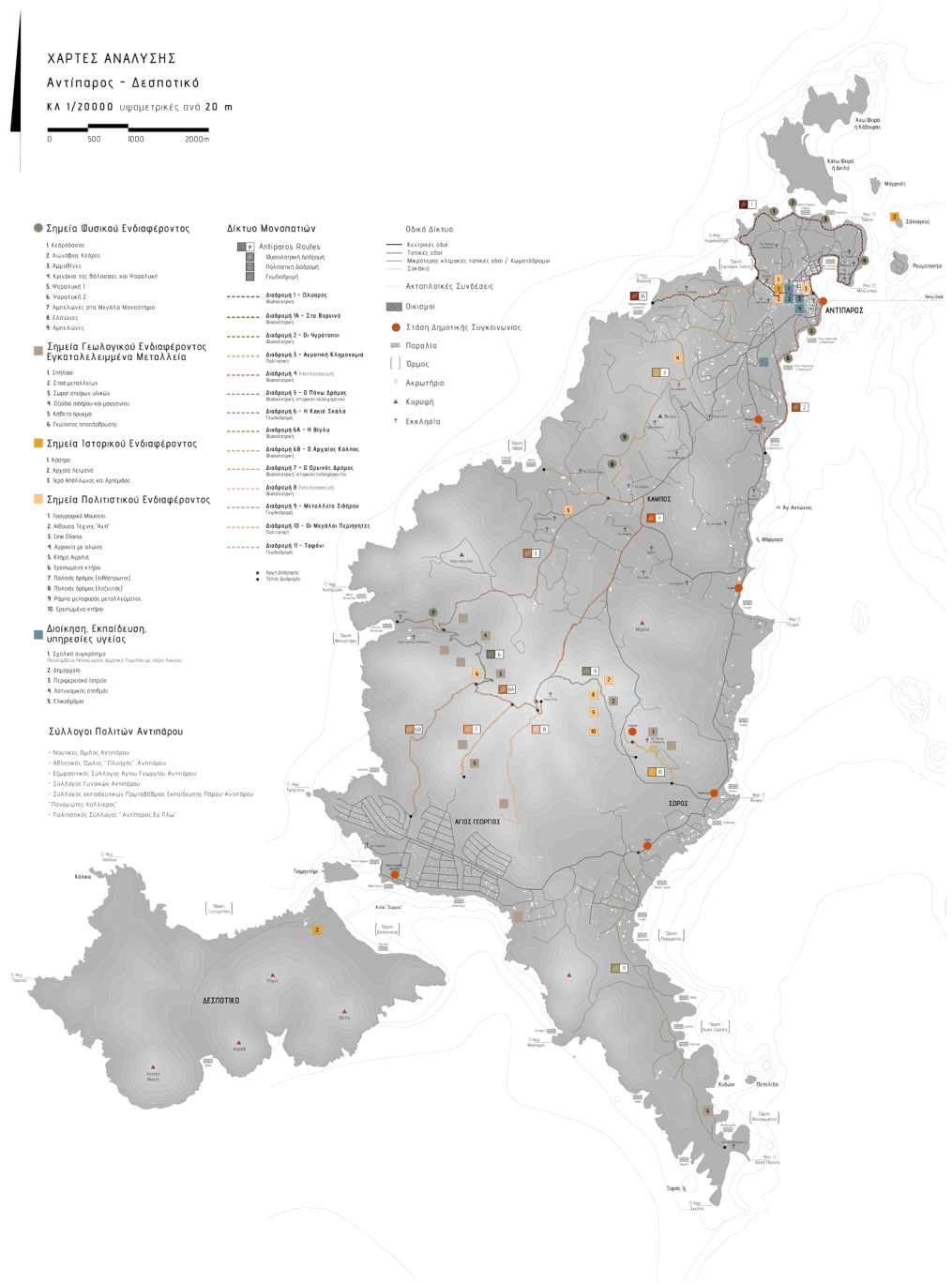
- Νεολογικός Σύλλογος Αντίπαρου
- Αθλητικός Σύλλογος "Παλαμάς" Αντίπαρου
- Εθνομουσικολογικός Σύλλογος Αγίου Γεωργίου Αντίπαρου
- Σύλλογος Φιλικών Αντίπαρου
- Σύλλογος κρητολογικών Φροντισμάτων Ενδοκοινοτικής Πόλεως Αντίπαρου
- Πρωτογενής και δευτερογενής
- Πολιτιστικός Σύλλογος "Αντίπαρος εν Πλάι"

Δίκτυο Μονοπατιών

- 1 Απλήρωτος Ρουβίλις
- 2 Ορεινή διαδρομή
- 3 Πολύμορφη διαδρομή
- 4 Γαλαξίας
- 5 Δοξοδοξία
- 6 Αρκαδική Κλασσική
- 7 Ο Πύργος
- 8 Η Κασοκλήσι
- 9 Η Βρύση
- 10 Ο Αρχαίος Καλός
- 11 Ο Αρχαίος Καλός
- 12 Η Βρύση
- 13 Η Βρύση
- 14 Η Βρύση
- 15 Η Βρύση
- 16 Η Βρύση
- 17 Η Βρύση
- 18 Η Βρύση
- 19 Η Βρύση
- 20 Η Βρύση

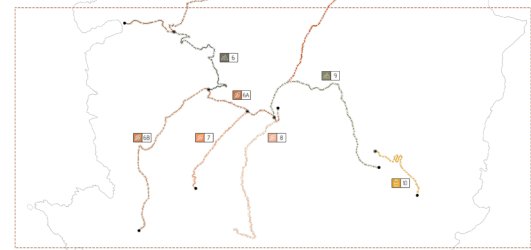
Οδικό δίκτυο

- Κεντρικές οδοί
- Τοπικές οδοί
- Μετατόπιση κτίριας τοπικές οδοί / χωματόδρομοι
- Σιδηρόδρομος
- Ακτοπλοϊκές Συνδέσεις
- Οδικό δίκτυο
- Στάση Δημοτικής Συγκοινωνίας
- Παραλία
- Όμιλος
- Ακρωτήριο
- Καρυδιά
- Εκκλησία

Η συγκεκριμένη διπλωματική εστιάζει στο νότιο τμήμα του νησιού. Η επιλογή αυτή έγινε, καθώς αυτό είναι το μόνο σημείο γύρω από το οποίο συνοψίζονται και οι τρεις παραπάνω θεματικές, δηλαδή το περιβάλλον, η ιστορία και ο πολιτισμός, οι άξονες της περιήγησης στον τόπο. Παρακάτω αναλύονται οι τρεις αντίστοιχες περιπατητικές διαδρομές που προτείνονται στη συγκεκριμένη εργασία.

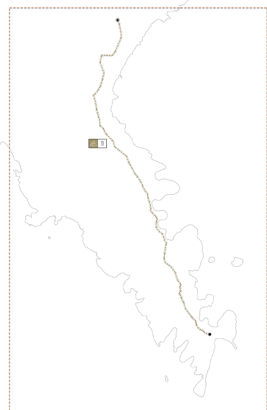
Πολιτιστικός Άξονας

Ιστορικός Άξονας

Περιβαλλοντικός Άξονας

Μέρος Β - Οι τρεις άξονες

Β1 Ιστορικός άξονας

Δεσποτικό

Ο πρώτος άξονας, η ιστορία, περιλαμβάνει το νησί του Δεσποτικού, ή αλλιώς την αρχαία Πρεπέσινθο. Το Δεσποτικό βρίσκεται στα δυτικά της νοτιοδυτικής ακτής της Αντιπάρου και έχει έκταση 7.650 m². Είναι κυρίως γνωστό για το ιερό του Απόλλωνα.

Πρόκειται για ένα πετρώδες νησί με ήπιους λόφους. Η βλάστηση του νησιού περιλαμβάνει φρύγανα, θαμνοκυπάρισσα, κέδρους και πουρνάρια. Τα περισσότερα σημεία πρόσβασης στο Δεσποτικό βρίσκονται στην ανατολική ακτογραμμή του, η οποία είναι ομαλή. Αντίθετα, η βόρεια πλευρά του είναι εκτεθειμένη σε ισχυρούς ανέμους και λόγω της απόκρημνης ακτογραμμής της έχει ελάχιστα σημεία πρόσβασης. Η νότια μεριά του νησιού διαθέτει μόνο ένα βαθύ όρμο, στο Λιβάδι, όπου μπορεί να προσαράξει σκάφος.

Ο κλειστός κόλπος μεταξύ Δεσποτικού και Αντιπάρου (πλάτους 700m), διαμορφώνει ένα φυσικό υπήνεμο λιμάνι, προστατεύοντας τη μεριά αυτή από τις καιρικές συνθήκες. Ο κόλπος κλείνει στα βόρεια από το Τσιμνητήρι, το οποίο, όπως προαναφέρθηκε ήταν στην αρχαιότητα ενωμένο με το Δεσποτικό, δημιουργώντας ένα στενό ισθμό. Ωστόσο, εκτιμάται ότι η στάθμη της θάλασσας έχει ανέβει 1.5m από την κλασική αρχαιότητα, διαχωρίζοντας τα τρία νησιά.

Η ιστορία του Δεσποτικού είναι στενά συνδεδεμένη με αυτή της Αντιπάρου. Το Δεσποτικό κατοικούνταν μέχρι και τον 17ο αιώνα, οπότε και εγκαταλείπεται μετά από σειρά πειρατικών λεηλασιών. Έκτοτε παραμένει ακατοίκητο, εκτός από μία μάντρα ζώων στο βορειοανατολικό τμήμα του, που χτίστηκε τον 19ο αιώνα και διατηρείται μέχρι σήμερα.

Ανασκαφές

Οι ανασκαφές ξεκίνησαν στο Δεσποτικό τον 19ο αιώνα, αλλά συστηματοποιήθηκαν από το 2001. Η πρόσβαση στο νησί ήταν ιδιαίτερα δύσκολη και διευκολύνθηκε με μόλο που κατασκευάστηκε μόλις το 2002 από ευγενική χορηγία κατοίκου της Αντιπάρου. Έχουν ανασκαφεί δύο πρωτοκυκλαδικά νεκροταφεία (3η χιλιετία π.Χ) και οικισμοί στη δυτική πλευρά, στις θέσεις Λιβάδι, Ζουμπάρια και Χειρόμυλος.

Στη θέση Μάντρα, δηλαδή στο πλάτωμα της βορειότερης χερσονήσου του Δεσποτικού, απέναντι από τη δυτική ακτή της Αντιπάρου, έχουν γίνει ανά τα χρόνια πολλές ανασκαφές. Σε αυτή τη θέση έχει πλέον ανασκαφεί ένα μεγάλο αρχαϊκό ιερό αφιερωμένο στον Απόλλωνα, με συνολικά 11 κτήρια, ενώ στην άκρη της χερσονήσου παρατηρούνται και άλλα κτήρια, τα οποία ακόμα δεν έχουν ανασκαφεί.

Αξίζει να σημειωθεί πως, εκτός από το ιερό, υπάρχει πλήθος υλικού προς ανασκαφή, καθώς στην περιοχή αυτή εκτιμάται πως υπήρχε οικισμός με έντονη εμπορική δραστηριότητα. Είναι, άλλωστε, το μοναδικό σημείο του νησιού που θα μπορούσε να υπάρξει οικισμός, όπως αιτιολογείται από το ήπιο ανάγλυφο, κατάλληλο για καλλιέργεια και βοσκή σε συνδυασμό με τον υπήνεμο φυσικό κόλπο μεταξύ Δεσποτικού, Αντιπάρου και Τσιμνητηριού, ο οποίος λειτουργούσε ως λιμάνι.

Αναστήλωση

Το ιερό του Απόλλωνα αναστηλώνεται από το 2014 με έγκριση της μελέτης από το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο, υπό τη διεύθυνση του Γιάννου Κουράγιου και προβλέπεται να παραδοθεί εντός του 2020. Σύμφωνα με τον Κουράγιο, η αναστήλωση στο ιερό του Απόλλωνα έχει τριπλό σκοπό: αφενός έχει σωστικό και αισθητικό χαρακτήρα, αλλά και διδακτικό-εκπαιδευτικό, καθώς μέσω αυτής ένα τόσο σημαντικό και ιδιαίτερο μνημείο θα γίνει προσιτό και αναγνωρίσιμο σε ειδικό και μη κοινό.

Έπειτα από την επίσκεψή μας στο νησί και την επικοινωνία με τον κ. Γουλιέλμο Ορεστίδη, επικεφαλής αρχιτέκτονα, διαπιστώθηκαν οι συνθήκες εργασίας και οι ανάγκες τόσο των αναστηλωτικών όσο και των ανασκαφικών εργασιών. Οι άνθρωποι του Δεσποτικού κάθε ζημέρωμα μεταφέρουν τα εργαλεία και τα υλικά τους από την Αντίπαρο, καθώς δεν υπάρχει αποθηκευτικός χώρος στο νησί. Η πρόσβασή τους εξασφαλίζεται από μια αυτοσχέδια μικρή προβλήτα. Όσον αφορά τα ευρήματα, αναγκάζονται είτε να τα μεταφέρουν στην Πάρο είτε να χρησιμοποιούν τα πηγάδια που έχουν ανασκαφεί για την προσωρινή φύλαξή τους. Ένα μικρό κοντέινερ χρησιμοποιείται για σκιά, και φύλαξη εργαλείων.

Επιπλέον, κατά τη διάρκεια της επίσκεψης μας, ακολουθήσαμε ένα μονοπάτι το οποίο διασχίζει το νησί και οδηγεί από το ιερό στο λιβάδι. Αξίζει να σημειωθεί πως κατά τη διάρκεια της πορείας, συναντήσαμε πλήθος μαρμάρινων θραυσμάτων διάσπαρτων μέσα στους θάμνους. Για την επιστροφή στο σημείο εκκίνησης, το ναό, ακολουθήσαμε τον ίδιο δρόμο. Ωστόσο, τους θερινούς μήνες θα μπορούσε κανείς να επιστρέψει με το καΐκι στον Άγιο Γεώργιο. Το συγκεκριμένο μονοπάτι αποτελεί την πρώτη από τις τρεις συνολικά περιπατητικές διαδρομές που προτείνονται στη συγκεκριμένη διπλωματική.

Σημειώνεται ότι το Δεσποτικό προστατεύεται από τη Δασική και Αρχαιολογική υπηρεσία ως χώρος απολύτου προστασίας, διότι διαθέτει οικολογική σημασία, λόγω της ποικιλότητας των φυσικών οικοτόπων και του πλήθους και της σημασίας των αρχαιολογικών του θέσεων. Είναι σήμερα κηρυγμένος αρχαιολογικός χώρος και απαγορεύεται κάθε είδους δόμηση πάνω στο νησί.

Όπως επισημαίνει και ο Γιάννος Κουράγιος, ο αρχαιολογικός χώρος πρέπει να διατηρήσει την αυθεντικότητά του και να προστατευθεί από οποιαδήποτε μορφή ανθρωπογενούς παρέμβασης, η οποία θα αλλοιώνει τη μέχρι τώρα μορφή του. Στόχος είναι η αναστήλωση, προστασία και ανάδειξη του αρχαιολογικού χώρου να στηρίζει νέες μορφές ποιοτικού τουρισμού με σημαντικά οφέλη για την τοπική κοινωνία της Πάρου και της Αντιπάρου. Τελικός σκοπός είναι το ιερό του Απόλλωνα μαζί με τις υπόλοιπες θέσεις αρχαιολογικού ενδιαφέροντος που υπάρχουν στο Δεσποτικό να αποτελέσουν ένα αρχαιολογικό πάρκο, στο οποίο ο επισκέπτης θα έχει την ευκαιρία να περιηγηθεί στην ιστορία των Κυκλάδων ανά τους αιώνες.

ΙΣΤΟΡΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ
Δεσποτικό

Το ιερό του Απόλλωνα

Ευρήματα

Πλάκα ανάμνητος
Κέρως κορυφή
Κέρως κορυφή
Αγγείο
Μεταλλικό αντικείμενο
Εύχλοια
Κεραμικά

Αναστηλωτικές εργασίες

Οι άνθρωποι του Δεσποτικού

B2 Περιβαλλοντικός άξονας

Το δεύτερο στοιχείο που συνθέτει το μοναδικό χαρακτήρα της Αντιπάρου, εντοπίζεται στη γεωμορφολογία της. Η Αντίπαρος, όπως και όλες οι Κυκλάδες, ανήκει γεωλογικά στην Αττικοκυκλαδική κρυσταλλοσχιιστώδη ζώνη. Το έδαφός της αποτελείται, κυρίως, από ιζηματογενή και μεταμορφωμένα πετρώματα, όπως μάρμαρα και σχιστόλιθοι. Εξάιρεση αποτελεί το νότιο τμήμα του νησιού, η Χερσόνησος Πεταλίδα, που αποτελείται από ηφαιστειογενή εκρηξιγενή πετρώματα.

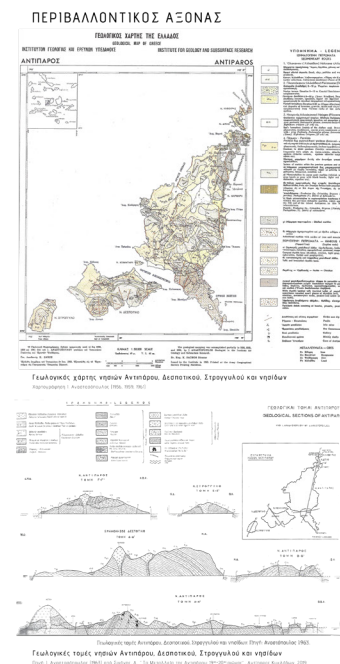
Τα εκρηξιγενή πετρώματα της χερσονήσου αποτελούνται από ηφαιστίτες, δηλαδή ηφαιστειακά πετρώματα που σχηματίστηκαν από τη στερεοποίηση μάγματος, το οποίο αναδύθηκε στην επιφάνεια της γης με τη μορφή λάβας. Επομένως, μορφολογικά συναντώνται ως στερεοποιημένη λάβα και ηφαιστειακοί δόμοι, οι οποίοι και θεωρούνται γεώτοποι, δηλαδή γεωλογικά μνημεία της φύσης.

Σημειώνεται σε αυτό σημείο, ότι υπάρχει πρόθεση δημιουργίας ενός Γεωπάρκου, δηλαδή ενός δικτύου γεωτόπων, το οποίο θα αφορά το σύνολο των Κυκλάδων και θα αποτελεί επίσημο γεωτουριστικό προορισμό. Η ανάδειξη των γεωλογικών μνημείων συμβάλλει στην ανάπτυξη μιας εναλλακτικής μορφής τουρισμού, του γεωτουρισμού, η οποία βρίσκεται σε άνοδο τα τελευταία δέκα χρόνια. Συνήθως το ενδιαφέρον του τύπου δεν περιορίζεται μόνο στη γεωλογία, αλλά έχει και οικολογική, αρχαιολογική, ιστορική και πολιτισμική αξία. Η πρόθεση για τη δημιουργία

και ανάπτυξη του Γεωπάρκου Κυκλάδων συντονίζεται από το Δίκτυο ΔΑΦΝΗ, το οποίο είναι μία Αστική, Μη-Κερδοσκοπική εταιρεία των νησιωτικών ΟΤΑ α΄ και β΄ βαθμού που συστάθηκε το 2006.

Η Χερσόνησος Πεταλίδα είναι μερικής προσβάσιμη. Συγκεκριμένα, το δυτικό κομμάτι της είναι γεμάτο σπήλαια, στα οποία η πρόσβαση είναι δυνατή μόνο από τη θάλασσα. Το ανατολικό, όμως, κομμάτι είναι προσβάσιμο και σε αυτό βρίσκεται το δεύτερο μονοπάτι που ακολουθήσαμε κατά την επίσκεψή μας στην Αντίπαρο.

Αυτό αποτελεί και τη δεύτερη περιπατητική διαδρομή που προτείνεται στη διπλωματική. Το τοπίο που συναντά κανείς κατά την πορεία του στη διαδρομή είναι πετρώδες, σχεδόν σεληνιακό με ελάχιστη βλάστηση και ιδιαίτερους γεωμορφολογικούς σχηματισμούς. Υπάρχουν μεγάλες εκτάσεις με ευθεία ρήγματα, αποσαθρωμένα βράχια και ιδιαίτερους σχηματισμούς, όπως φαίνεται στις φωτογραφίες. Προτείνεται η επέκταση αυτού του μονοπατιού προς τα δυτικά, αλλά και η θαλάσσια σύνδεσή του με το οικιστικό κομμάτι της Αντιπάρου.

B3 Πολιτιστικός άξονας

Η μεταλλευτική ιστορία της Αντιπάρου

Τέλος, σημαντικό, ωστόσο παραμελημένο, κεφάλαιο της ιστορίας της Αντιπάρου αποτελούν τα μεταλλεία της. Κατασκευάστηκαν στα τέλη του 19ου αι., στο γενικότερο πλαίσιο του «μεταλλευτικού πυρετού» που κατέκλυσε την τότε ελληνική κοινωνία. Συγκεκριμένα, η Αντίπαρος εισάχθηκε στην εξόρυξη μεταλλευμάτων το 1873. Τα μεταλλεία της επηρέαζαν την καθημερινότητα του τόπου μέχρι και το 1950, οπότε και έπαψε οριστικά η λειτουργία τους, διαμορφώνοντας μια ξεχωριστή ταυτότητα για το νησί.

Από θέσεις που είναι εμφανή ορύγματα στο έδαφος και εγκαταστάσεις που χρησιμοποιούνταν, όπως εγκαταλελειμμένα κτήρια, ράμπες μεταφοράς μεταλλευμάτων και μεταλλευτικές στοές, διέρχονται τρία από τα μονοπάτια του δικτύου Antiparos Routes. Ιδιαίτερα σημαντική είναι η προσπάθεια του Άγγελου Σινάνη, όσον αφορά τη συστηματική καταγραφή της μεταλλευτικής δραστηριότητας της Αντιπάρου. Στο βιβλίο του «Τα Μεταλλεία της Αντιπάρου» έχει συγκεντρώσει και οργανώσει σημαντικές πληροφορίες για τη μεταλλευτική ιστορία του νησιού, όπως σημεία ενδιαφέροντος, χάρτες, συμβόλαια και άλλα.

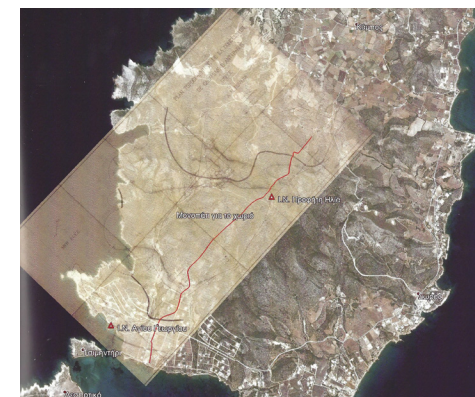
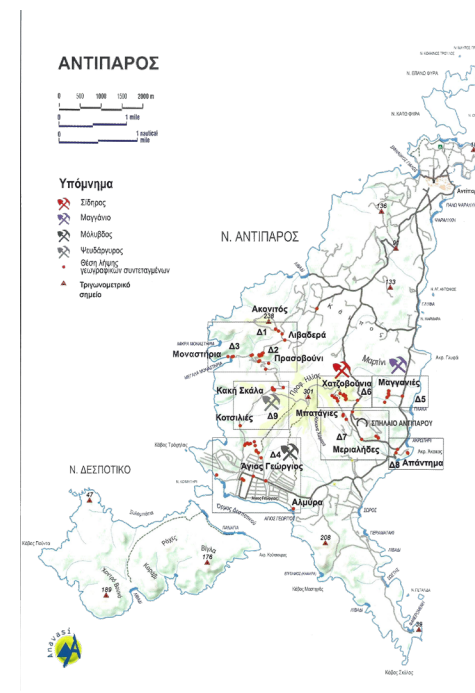
Η τρίτη πορεία που ακολουθήσαμε στο νησί, ήταν κυκλική, ξεκινώντας από τον οικισμό του Αγίου Γεωργίου και καταλήγοντας

στον ίδιο, περνώντας από το εκκλησάκι του Προφήτη Ηλία, στο υψηλότερο σημείο της Αντιπάρου. Το οδοιπορικό μας καταγράφεται στις παρακάτω φωτογραφίες, όπου φαίνονται εγκαταλελειμμένες εγκαταστάσεις που απαντά κανείς σε αυτή τη διαδρομή, αλλά και η θέα σε διάφορα σημεία της ανόδου και της καθόδου.

Η τρίτη περιπατητική διαδρομή της πρότασης αφορά αυτήν ακριβώς την κυκλική διαδρομή, που επιτρέπει στον επισκέπτη να περιηγηθεί στην πολιτιστική ιστορία του τόπου.

Βιβλιογραφία Μερών A & B

1. Ζαφειροπούλου Φ., ' Πάρος', Υπουργείο Πολιτισμού και Τουρισμού, Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων και Απαλλοτριώσεων, Αθήνα, 2009.
2. Κακαβούλη Ε.Ι., ' Το τουριστικό φαινόμενο στο νησί της Αντιπάρου: Εξέλιξη, τάσεις και βιώσιμες προοπτικές για το τουριστικό προϊόν της. Διατμηματικό πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών', Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, Αθήνα 2016.
3. Κουράγιος Γ., Δεσποτικό το Ιερό του Απόλλωνα, Ίδρυμα Παύλου και Αλεξάνδρας Κανελλοπούλου, Αθήνα, 2018.
4. Κουράγιος Γ., ' Πάρος Αντίπαρος Δεσποτικό Από την προϊστορία στα νεώτερα χρόνια', Δήμος Πάρου- Επιτροπή Τουρισμού & Ανάπτυξης, Ιούλιος 2015.
5. Σινάνης Α., ' Τα Μεταλλεία της Αντιπάρου 19ος- 20ος αιώνας', Δήμος Αντιπάρου, 2019.

Αριστερά: 9 διαδρομές μεταλλευτικού ενδιαφέροντος και το παλιό μονοπάτι. Πηγή εικόνων: Σινάνης Α., Τα Μεταλλεία της Αντιπάρου 19ος-20ος αιώνας, 2019

Δεξιά: Φωτογραφίες από διάφορες θέσεις μονοπατιών

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ Μεταλλεία Αποτύπωση σημείων ενδιαφέροντος μονοπατιών

Διαδρομή 6A - Η βίγλα

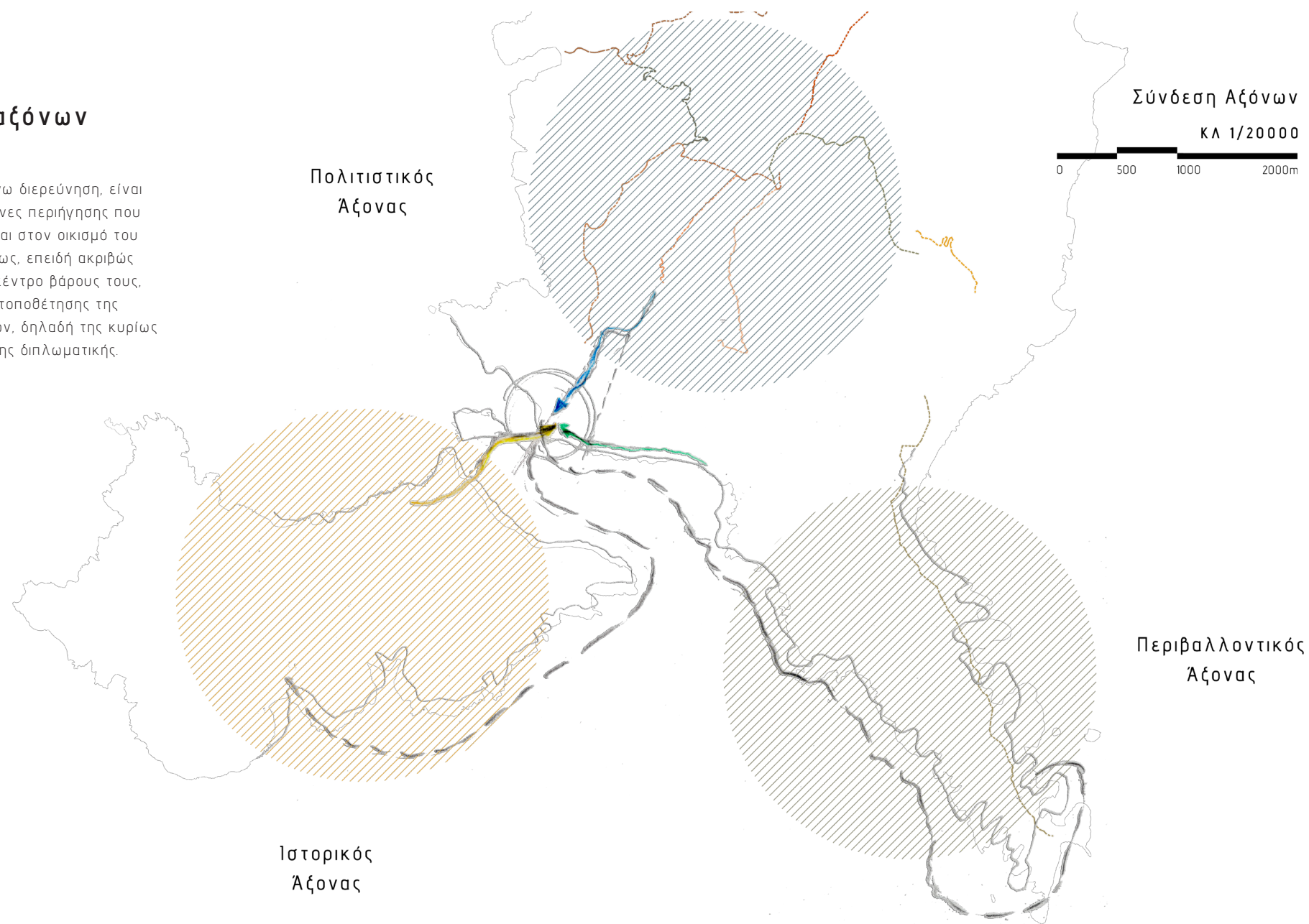
Διαδρομή 6B - Ο αρχαίος κόλπος

Διαδρομή 7 - Ο ορεινός όροφος

προς Άγιο Γεώργιο

B4 Σύνδεση αξόνων

Έπειτα από την παραπάνω διερεύνηση, είναι εμφανές ότι οι τρεις άξονες περιήγησης που αναλύθηκαν, συνέρχονται στον οικισμό του Αγίου Γεωργίου. Επομένως, επειδή ακριβώς ο οικισμός αποτελεί το κέντρο βάρους τους, επιλέχθηκε ως περιοχή τοποθέτησης της αφετηρίας των διαδρομών, δηλαδή της κυρίως κτηριακής παρέμβασης της διπλωματικής.

Μέρος Γ - Ανάλυση Παρέμβασης

Γ1 Άγιος Γεώργιος

Ο οικισμός του Αγίου Γεωργίου ιδρύεται το 1975, βάσει διατάξεων της νομοθεσίας περί συστάσεως Οικοδομικών Συνεταιρισμών. Από τότε μέχρι και το '90, ήταν ο βασικός χώρος ανάπτυξης παραθεριστικών κατοικιών, ενώ στα επόμενα χρόνια ξεκινάει η ανοικοδόμηση και στις εκτός σχεδίου περιοχές του νησιού.

Ο παραθεριστικός οικισμός του Αγίου Γεωργίου ρυθμίζεται πολεοδομικά από το Π.Δ του 1976 "Περί εγκρίσεως ρυμοτομικού σχεδίου Οικισμού επί εκτάσεως του Οικοδομικού Συνεταιρισμού Χρυσοχόων, Αργυροχόων και Ωρολογοπωλών Αθηνών και Προαστείων Χ.Α.Ω και τινών ιδιωτικών εκτάσεων εις θέσιν «Άγιος Γεώργιος»" (ΦΕΚ 209/16.7.1976). Το ρυμοτομικό τροποποιείται το 2011 (ΦΕΚ 266/13.10.2011). Το ΦΕΚ του 1976 ορίζει, μεταξύ άλλων, και κάποιες εκτάσεις που προορίζονται για δημόσιες λειτουργίες, στα σημεία που επισημαίνονται στο χάρτη.

Σήμερα, ο Άγιος Γεώργιος αποτελείται κυρίως από παραθεριστικές κατοικίες, ενώ εντοπίζονται και πολλά ξενοδοχεία. Οι μόνιμοι κάτοικοι ανέρχονται μόλις στους 25. Τα σημεία που ξεχωρίζουν είναι το μικρό ζωκλήσι του Αγίου Γεωργίου, η παραλία και οι ταβέρνες δίπλα σε αυτήν. Ως προς την εικόνα του οικισμού, τα κτίσματα είναι αραιά και ως επί το πλείστον καινούργιες κατασκευές, στα πρότυπα της κυκλαδίτικης αρχιτεκτονικής, χωρίς όμως κάποια ιδιαίτερη αρχιτεκτονική, αισθητική ή ιστορική σημασία.

Η πρόσβαση στον οικισμό γίνεται μέσω του ασφαλτοστρωμένου κεντρικού οδικού άξονα της Αντιπάρου, ο οποίος καταλήγει στην υπάρχουσα προβλήτα, δίπλα στις υπηρεσίες εστίασης. Οι υπόλοιποι δρόμοι είναι χωμάτινοι και κάποιοι από αυτούς δύσβατοι για συμβατικό όχημα, χαραγμένοι βάσει σχεδίου, με έναν χαλαρό κάρναβο που στρίβει, όπως παρατηρείται στο παρακάτω σχέδιο.

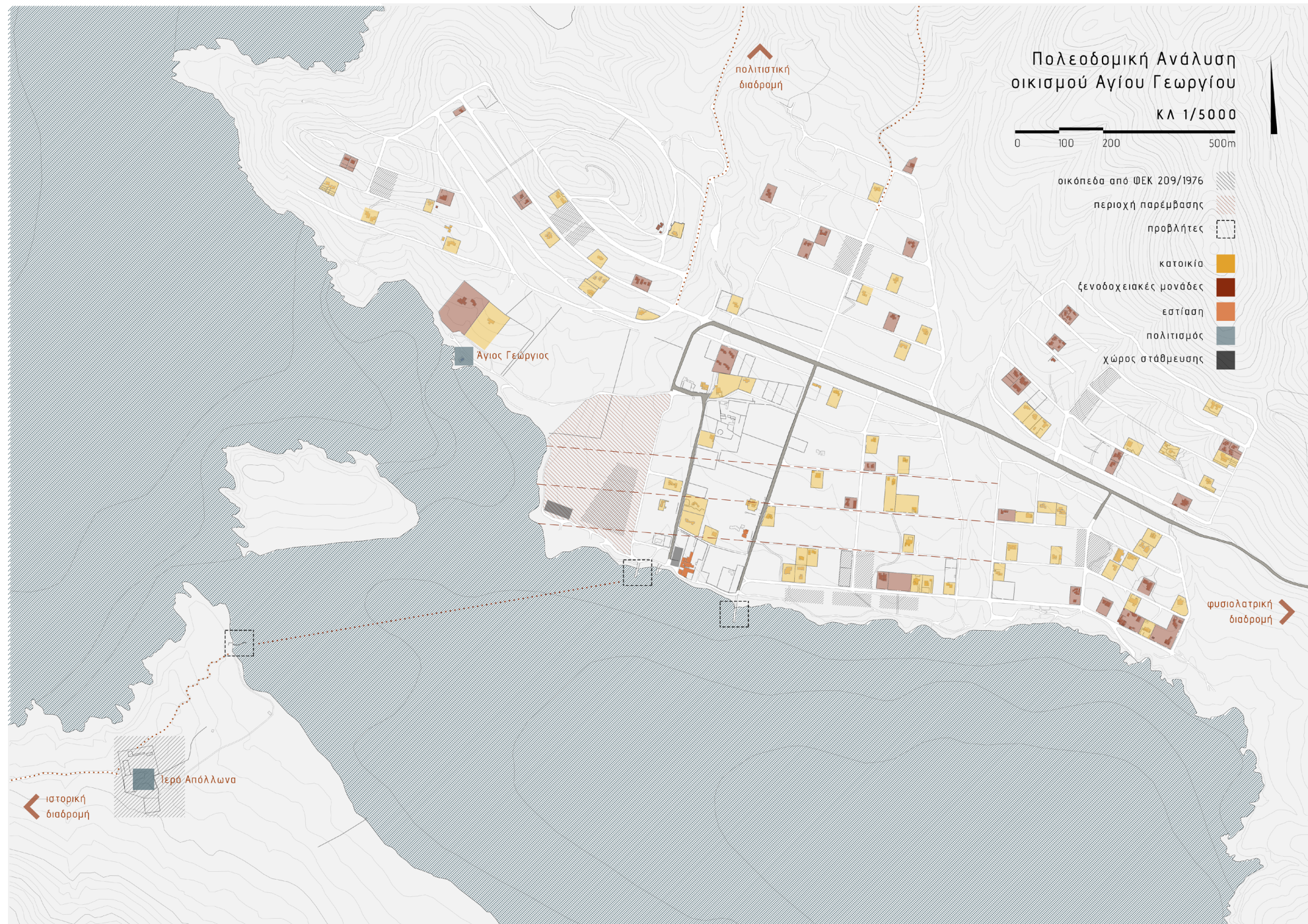
Γ2 Περιοχή παρέμβασης

Έπειτα από την ανάλυση και την επίσκεψη στον οικισμό, ως καταλληλότερη έκταση τοποθέτησης της παρέμβασης επιλέχθηκε η διαγραμμισμένη περιοχή που φαίνεται στο χάρτη που ακολουθεί.

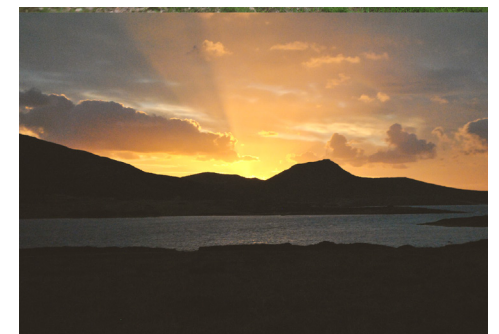
Η επιλογή βασίστηκε σε μια σειρά λόγους. Πρώτον, βρίσκεται απέναντι από το ιερό του Απόλλωνα στο Δεσποτικό, αλλά ταυτόχρονα και στην αφιετήρια της προαναφερθείσας πολιτιστικής διαδρομής. Επιπλέον, είναι στην άκρη του οικισμού και επομένως, δε διασπά τη συνοχή του, ενώ βρίσκεται και στην κατάληξη του κεντρικού δρόμου. Πρόκειται για μια άδεια περιοχή, που επιτρέπει τη δόμηση κοντά στη θάλασσα, αλλά ταυτόχρονα σε ασφαλή απόσταση από αυτήν, ώστε να μην καταπατάται ο αιγιαλός. Τέλος, η συγκεκριμένη περιοχή παρέμβασης περιλαμβάνει ένα από τα οικόπεδα που προορίζονται για δημόσια χρήση, σύμφωνα με το ΦΕΚ του 1976, όπως αναφέρθηκε προηγουμένως.

Στο συγκεκριμένο, λοιπόν, οικόπεδο τοποθετείται η παρέμβαση, δηλαδή η αφιετήρια των διαδρομών στο ιστορικό, φυσικό και πολιτιστικό τοπίο. Στόχος της διπλωματικής είναι η εξασφάλιση της προσβασιμότητας και της επισκεψιμότητας των μνημείων της ιστορικής, φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς και η ένταξή τους στο υπάρχον τουριστικό δίκτυο της Αντιπάρου.

Με αυτόν τον γνώμονα, σχεδιάζονται υποδομές που αποβλέπουν τόσο στην ανάδειξη των πολιτιστικών και φυσικών πόρων και ιδιαιτεροτήτων της Αντιπάρου, όσο και στην εξυπηρέτηση των μελετητών και αρχαιολόγων που απασχολούνται στις αρχαιολογικές εργασίες του Δεσποτικού, αλλά και των περιβαλλοντολόγων που ασχολούνται με το φυσικό πλούτο του νησιού. Επιπλέον, σχεδιάζονται χώροι που μπορούν να αποδοθούν στην κοινότητα της Αντιπάρου και να εξυπηρετήσουν τους τοπικούς συλλόγους πολιτών.

Πάνω: Αεροφωτογραφία περιοχής παρέμβασης (Πηγή: Tririnview)

Κάτω: Άποψη περιοχής παρέμβασης από μονοπάτι κατάβασης (προσωπικό αρχείο)

Δεξιά: Φωτογραφίες οικοπέδου

Γ3 Κεντρική Ιδέα

Κεντρική ιδέα είναι η σύνθεση των τριών αξόνων περιήγησης.

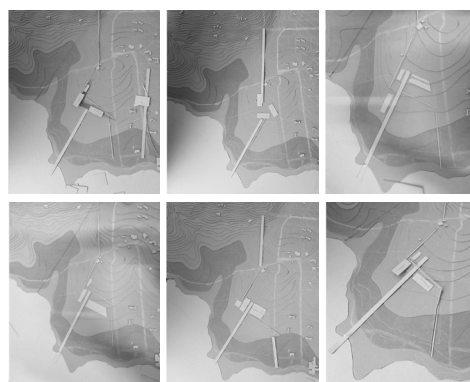
Το πρώτο βήμα ήταν η διερεύνηση του πιθανού σημείου συνάντησης των τριών αξόνων, σε μία πιθανή προέκταση των περιπατητικών διαδρομών. Παρόλα αυτά, ύστερα από τις επισκέψεις στο οικόπεδο, διαπιστώθηκε ότι δεν υπάρχουν τρεις διακριτοί άξονες, αλλά ένας ισχυρός.

Ο άξονας αυτός ενώνει τον Προφήτη Ηλία με το ιερό του Απόλλωνα στο Δεσποτικό. Την παρουσία του την αντιλαμβάνεται κανείς στο χάρτη, αλλά κυρίως οπτικά, όταν στέκεται στην περιοχή παρέμβασης, όπου αισθάνεται πως βρίσκεται, ουσιαστικά, πάνω στον άξονα, αν στρέψει το βλέμμα αντιδιαμετρικά από το ναό. Η παρέμβαση επιχειρεί να υλοποιήσει ακριβώς αυτόν τον άξονα.

Με την κατάλληλη επεξεργασία, δηλαδή με το σπάσιμο του άξονα, όπως φαίνεται στο σχέδιο, ο άξονας υλοποιείται ως μια διαδρομή. Η τελευταία ξεκινάει από το ιερό, συνδέεται θαλάσσια με τον Άγιο Γεώργιο και οδηγεί στον κεντρικό δρόμο και κατ' επέκταση στην αρχή της πολιτιστικής περιπατητικής διαδρομής. Απέναντι από τον άξονα βρίσκονται τα υψώματα της χερσονήσου Πεταλίδα και έτσι δίνεται η κατεύθυνση της περιβαλλοντικής διαδρομής. Επιπλέον, θεωρείται πως η διαδρομή, ως άξονας, δεν έχει κατεύθυνση, αλλά προσεγγίζεται τόσο από τη θάλασσα προς το βουνό, όσο και αντίστροφα.

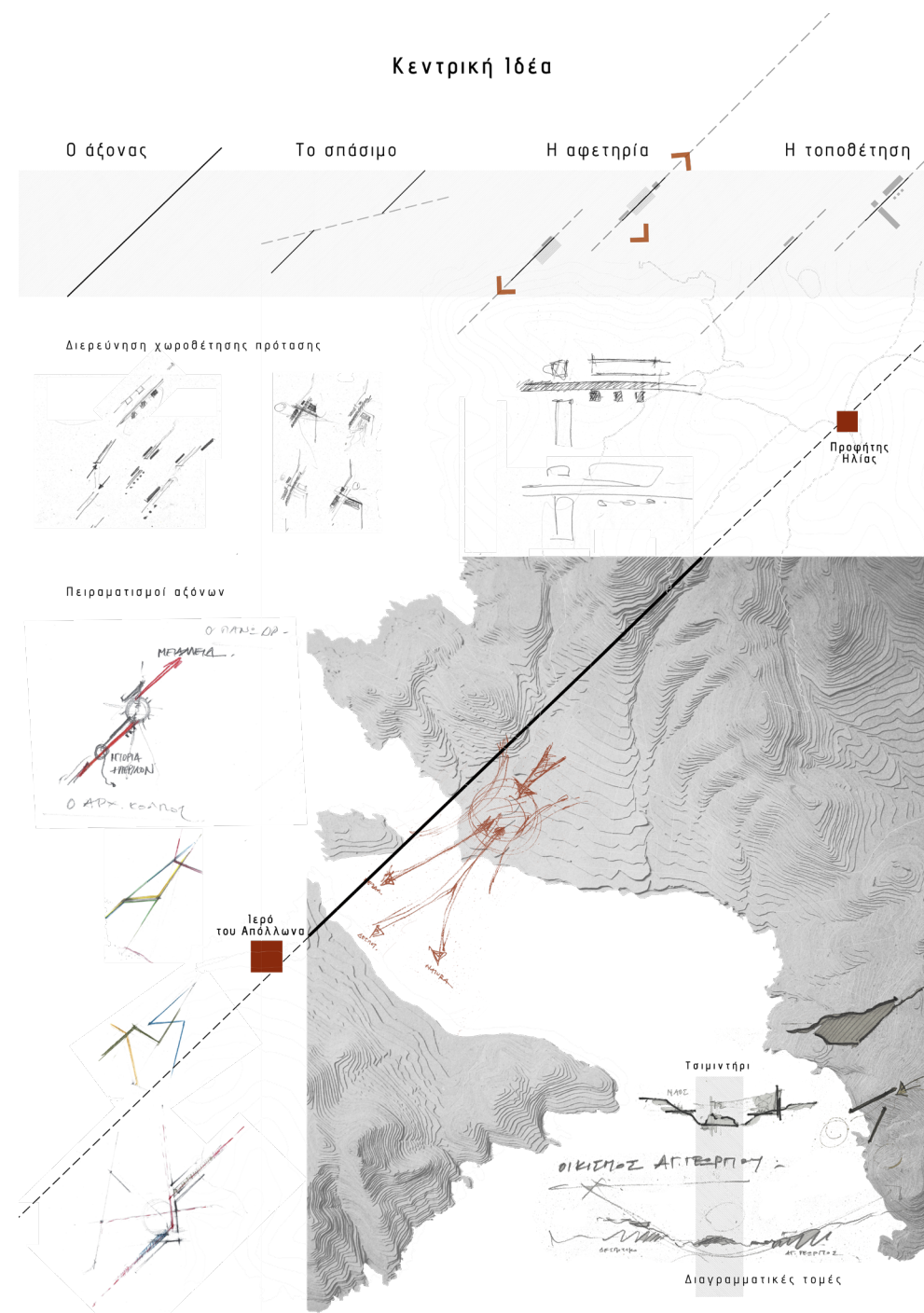
Στην αναζήτηση για το πώς θα υλοποιηθεί ο άξονας, όχι μόνο ως χάραξη ή ως γραμμή, αλλά αρχιτεκτονικά, βασική υπήρξε η διερεύνηση για την τοποθέτηση των κτηρίων σε σχέση με αυτόν. Δηλαδή, αν ο ίδιος ο άξονας θα αποτελεί κτήριο ή κίνηση ανάμεσα σε κτήρια και πώς θα ορίζεται από τα στοιχεία αυτά. Οι αναζητήσεις αυτές φαίνονται στα παρακάτω σκίτσα.

Συνολικά, η αφετηρία περιπατητικών διαδρομών που προτείνεται αποτελεί έναν πυκνωτή. Μαζεύει τους επισκέπτες, τους ενημερώνει σχετικά με τις θεματικές και διαχέει τις κινήσεις προς τις αντίστοιχες κατευθύνσεις.

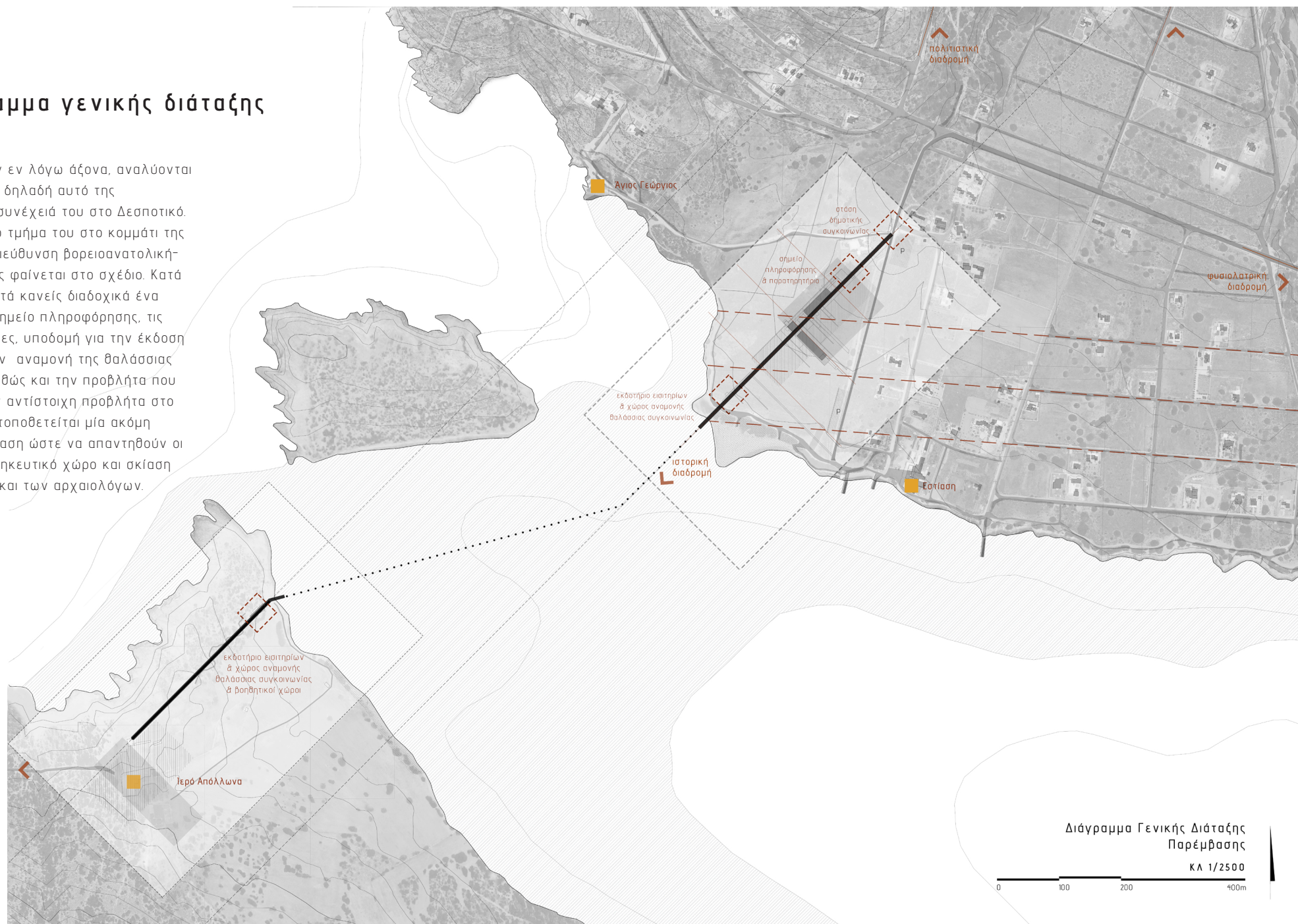
Πάνω: Μακέτες εργασίας ΚΛ 1/1000
Δεξιά: Μακέτα εργασίας ΚΛ 1/5000

Κεντρική Ιδέα

Γ4 Διάγραμμα γενικής διάταξης

Εστιάζοντας στον εν λόγω άξονα, αναλύονται τα δύο του μέρη, δηλαδή αυτό της Αντιπάρου και η συνέχειά του στο Δεσποτικό. Συγκεκριμένα, το τμήμα του στο κομμάτι της Αντιπάρου έχει διεύθυνση βορειοανατολική-νοτιοδυτική, όπως φαίνεται στο σχέδιο. Κατά μήκος του συναντά κανείς διαδοχικά ένα παρατηρητήριο-σημείο πληροφόρησης, τις κτηριακές ενότητες, υποδομή για την έκδοση εισιτηρίων και την αναμονή της θαλάσσιας συγκοινωνίας, καθώς και την προβλήτα που συνδέεται με την αντίστοιχη προβλήτα στο Δεσποτικό. Εκεί, τοποθετείται μία ακόμη σημειακή παρέμβαση ώστε να απαντηθούν οι ανάγκες σε αποθηκευτικό χώρο και σκίαση των επισκεπτών και των αρχαιολόγων.

Διάγραμμα Γενικής Διάταξης
Παρέμβασης

ΚΛ 1/2500

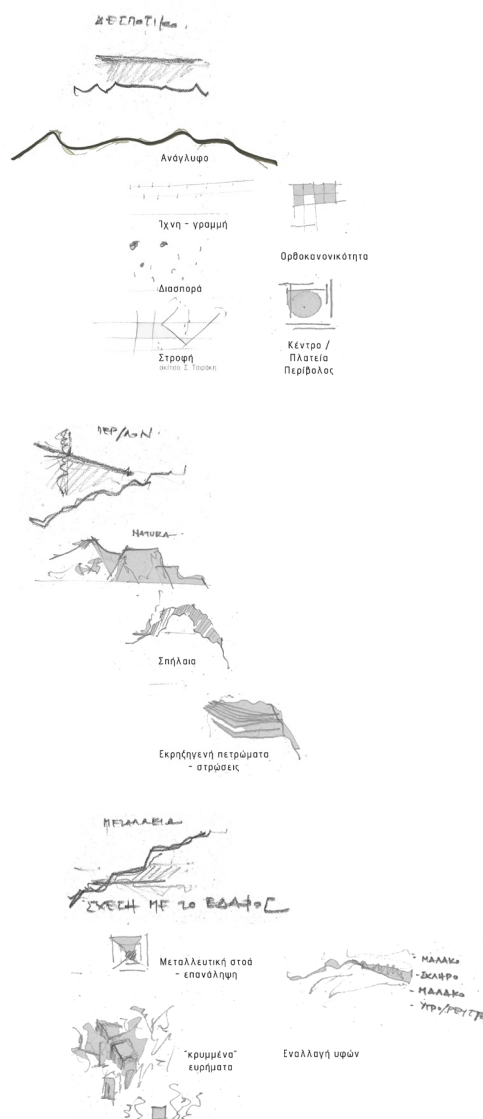
0 100 200 400m

Γ5 Ποιότητες τοπίου

Κατά την ανάλυση του τόπου, διαπιστώθηκαν κάποιες ποιότητες, οι οποίες τελικά αποτέλεσαν και την παλέτα της πρότασης. Αυτές αφορούν, τόσο υλικά, όσο και σχέσεις που απαντώνται στον τόπο.

Συγκεκριμένα, από το Δεσποτικό ξεχώρισαν ο κάναβος και η στρόφη του αρχαιολογικού χώρου, η διασπορά των ευρημάτων, καθώς και το στοιχείο της κεντρικής αυλής. Από τα μεταλλεία, διακρίθηκε η επανάληψη των στοιχείων και από τα ηφαιστειογενή πετρώματα τα ρήγματα στο έδαφος.

Επιπλέον, ως προς τη σχέση με το έδαφος, διαπιστώθηκε ότι στο Δεσποτικό ο ναός στέκεται πάνω από το έδαφος, ενώ τα μεταλλεία βρίσκονται μέσα σε αυτό. Τέλος, ως προς τα υλικά και χρώματα του τόπου, ξεχώρισε η έντονη παρουσία της πέτρας, τόσο στις ξερολιθιές, στα φυσικά πετρώματα, αλλά και στο μάρμαρο του ναού, ενώ οι αποχρώσεις είναι γήινες και φυσικές.

4φές

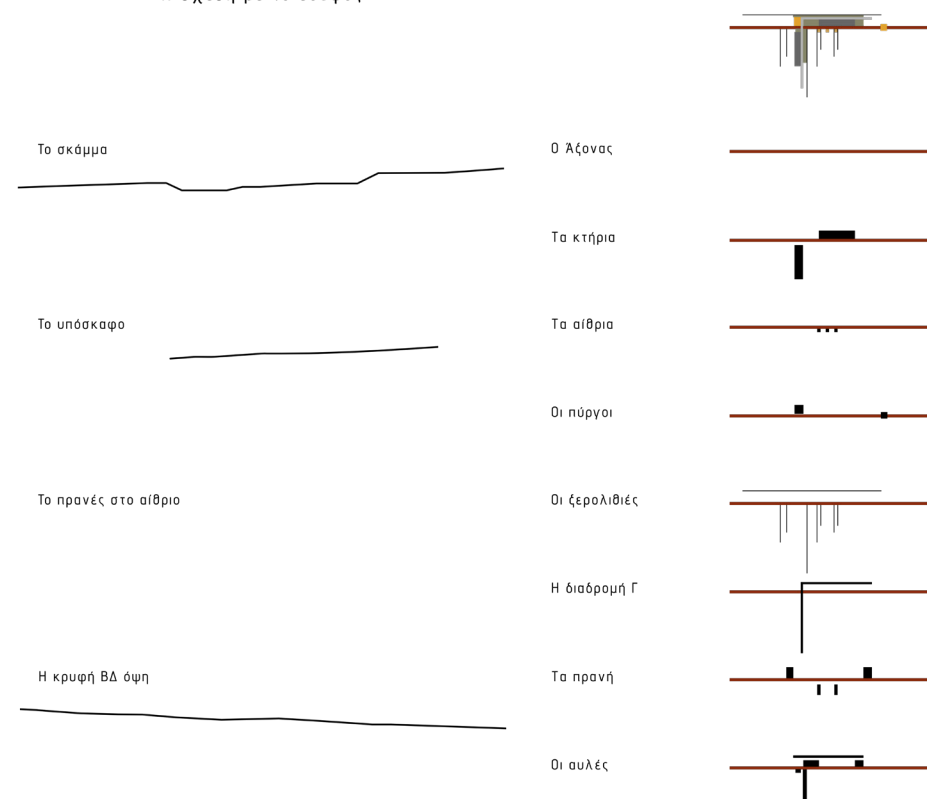
Γ6 Συνθετικά στοιχεία - Σχέση με το έδαφος

Βάσει της προηγούμενης μελέτης, προέκυψαν τα αρχιτεκτονικά στοιχεία, τα οποία τελικά χρησιμοποιήθηκαν για τον ορισμό του άξονα-διαδρομή, καθώς και η σχέση του κτηρίου της παρέμβασης με το έδαφος.

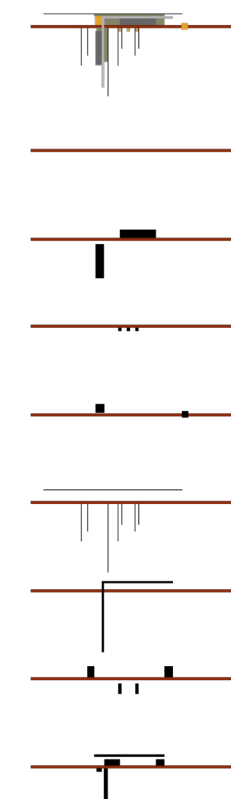
Ός προς τη σχέση με το έδαφος, γίνεται προσπάθεια να τοποθετηθεί το κτήριο όσο το δυνατόν πιο κοντά σε αυτό. Αυτό επιτυγχάνεται τόσο από την επιλογή της πέτρας ως κύριου υλικού δόμησης, με τα γήινα χρώματα, όσο και μέσω της τομής. Συγκεκριμένα, τα κτήρια είναι σε ένα μέρος τους υπόσκαφα, τόσο για να έχουν καλή βιοκλιματική συμπεριφορά, όσο και για επιτευχθεί ένας χθόνιος χαρακτήρας στο σύνολο της παρέμβασης. Επίσης, δημιουργείται ένα σκάμμα το οποίο παραλαμβάνει το κτήριο στο εσωτερικό του. Το έδαφος μπαίνει μέσα στη λύση στα σημεία όπου υπάρχουν αίθρια, μέσω πρानών, και γενικότερα, το κτήριο βγαίνει στην επιφάνεια μόνο ως μία όψη και δύο πύργοι, όπως φαίνεται και στα αντίστοιχα διαγράμματα.

Όσον αφορά τα αρχιτεκτονικά στοιχεία, τα κτήρια τοποθετούνται γύρω από τον άξονα-διαδρομή και στην κατεύθυνση της αντίστοιχης ενότητας στην οποία αναφέρονται. Εξάρσεις - πύργοι, χρησιμοποιούνται για τον ορισμό της αρχής και του τέλους της κτηριακής παρέμβασης. Αίθρια χρησιμοποιούνται για τον φωτισμό και αερισμό των υπόσκαφων χώρων. Επίσης, το στοιχείο της ξερολιθιάς επαναλαμβάνεται και ορίζει τόσο τις αυλές ανάμεσα στους κύριους κτηριακούς όγκους, όσο και χαράξεις στο φυσικό έδαφος, φέρνοντας το κτήριο πιο κοντά στο τοπίο. Τέλος, ο άξονας διαδρομή συμπληρώνεται με μια διαδρομή σε σχήμα Γ που επιτρέπει την κίνηση στα δώματα.

Η σχέση με το έδαφος

Συνθετικά Στοιχεία

Μέρος Δ - Παρέμβαση

Δ1 Λειτουργικό διάγραμμα

Η κτηριακή παρέμβαση αποτελείται από τρεις ενότητες.

Το πρώτο κτήριο αναφέρεται στον περιβαλλοντικό και πολιτιστικό άξονα και περιλαμβάνει τις αντίστοιχες μουσειακές ενότητες. Το δεύτερο κτήριο αναφέρεται στην ιστορία και περιλαμβάνει ένα αρχαιολογικό μουσείο για τα ευρήματα του Δεσποτικού. Ενοποιητικές λειτουργίες των δύο τοποθετούνται σε ένα τρίτο κτήριο-πύργο που βρίσκεται στη συμβολή τους και περιλαμβάνει καφέ και φουαγιέ για την αίθουσα πολλαπλών χρήσεων. Τέλος, σχεδιάζονται εργαστήρια για τους αρχαιολόγους και τους ερευνητές, σε άμεση σχέση με τις αντίστοιχες κτηριακές τους ενότητες.

Δ2 Σχέδιο γενικής διάταξης

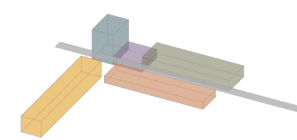
Το σύνολο της παρέμβασης φαίνεται στη γενική διάταξη της λύσης.

Σε αυτή αναδεικνύεται ο άξονας στο σύνολο του. Συγκεκριμένα, στη μεριά της Αντιπαρού, φαίνεται η στάση της δημοτικής συγκοινωνίας, που συνδέει την παρέμβαση με τη Χώρα. Έπειτα, στην αρχή της κυρίως κτηριακής ενότητας τοποθετείται το παρατηρητήριο, που λειτουργεί και ως σημείο πληροφόρησης, τόσο για τις περιπατητικές διαδρομές, όσο και για τα μουσεία. Ακολουθεί ο πρώτος γραμμικός κτηριακός όγκος, όπου στεγάζεται το Μουσείο Περιβάλλοντος και Μεταλλευτικής Ιστορίας και απέναντι του τα υπόσκαφα εργαστήρια. Έπειτα, συναντά κανείς το δεύτερο γραμμικό κτήριο, σε διεύθυνση κάθετη προς τον προηγούμενο, δηλαδή το Αρχαιολογικό Μουσείο Δεσποτικού και το καφέ στο κτήριο-πύργο, στη συμβολή των δύο γραμμικών όγκων. Τέλος, πιο κοντά στη θάλασσα τοποθετείται ο χώρος έκδοσης εισιτηρίων και αναμονής της θαλάσσιας συγκοινωνίας και η προβλήτα που στοχεύει στο Δεσποτικό.

Απέναντι, στη μεριά του Δεσποτικού, τοποθετείται η αντίστοιχη προβλήτα με τις ελάχιστες εγκαταστάσεις της, όπως προαναφέρθηκε. Επίσης, παρατηρείται η συνέχεια του άξονα μέχρι το ιερό του Απόλλωνα. Στο Δεσποτικό ο άξονας δεν υλοποιείται παρά μόνο νοητά, ώστε το τοπίο να παραμείνει σχεδόν ανέπαφο.

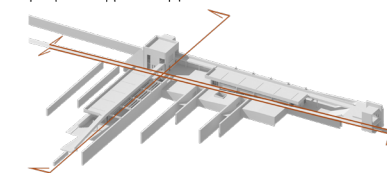
Λειτουργικό Διάγραμμα

Γενική Διάταξη Λειτουργιών

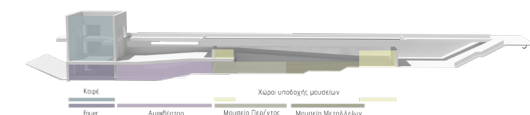

- Κτ Α - Μουσειακή ενότητα περιβάλλοντος & μεταλλευτικής ιστορίας
- Κτ Β - Ενότητα ανεξάρτητων λειτουργιών - Καφέ & φουαγιέ
- Κτ Γ - Αρχαιολογικό μουσείο Δεσποτικού
- Ενότητα εργαστηρίων
- Αίθουσα πολλαπλών χρήσεων - Αμφιθέατρο

Εσωτερική Διάταξη Λειτουργιών

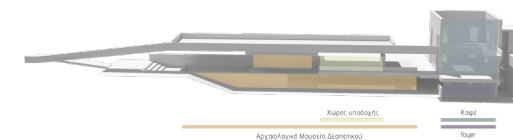
Λειτουργικό Διάγραμμα 1

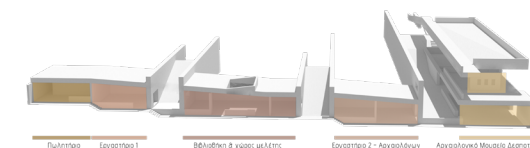
Κτηριολογικό Πρόγραμμα

Κτ Α	Χώρος υποδοχής μουσείων	160 m ²	390 m ²
	Μουσείο Μεταλλευτικής Ιστορίας	15 m ²	
	Μουσείο Περιβάλλοντος	15 m ²	
Κτ Β	Αίθουσα πολλαπλών χρήσεων - Αμφιθέατρο	260 m ²	580 m ²
	Καφέ	100 m ²	
Κτ Γ	Χώρος υποδοχής μουσείου	10 m ²	595 m ²
	Αρχαιολογικό Μουσείο Δεσποτικού	485 m ²	
	Μικρά πωλητήρια	45 m ²	
	Εργαστήριο 1	90 m ²	
	Βιβλιοθήκη & χώρος μελέτης	180 m ²	450 m ²
	Εργαστήριο 2 - Αρχαιολόγων	155 m ²	
	Βοηθητικοί Χώροι	275 m ²	535 m ²
	Χώρος Κίνησης	55 m ²	
		2805 m ²	

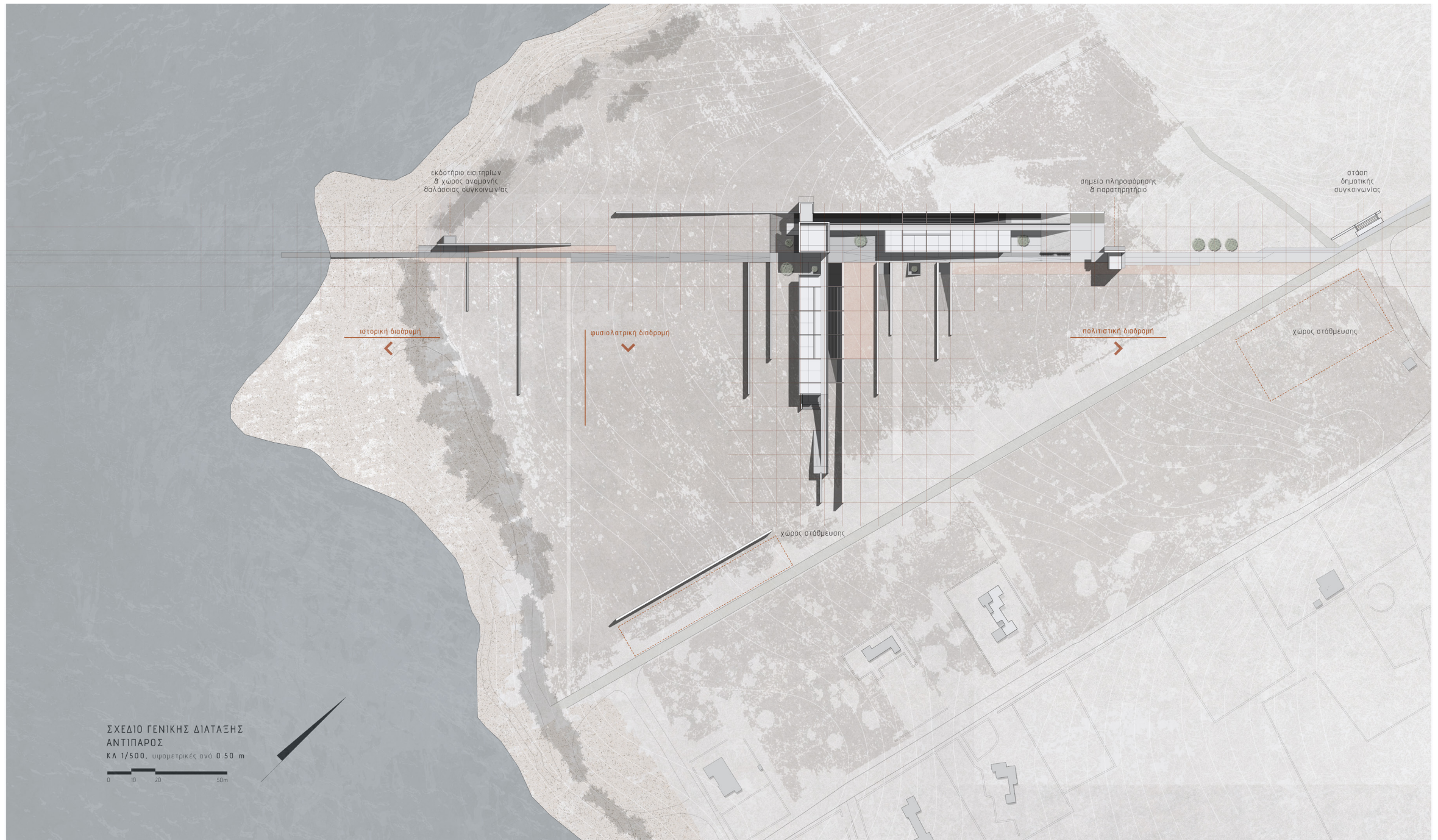
Λειτουργικό Διάγραμμα 2

Λειτουργικό Διάγραμμα 3

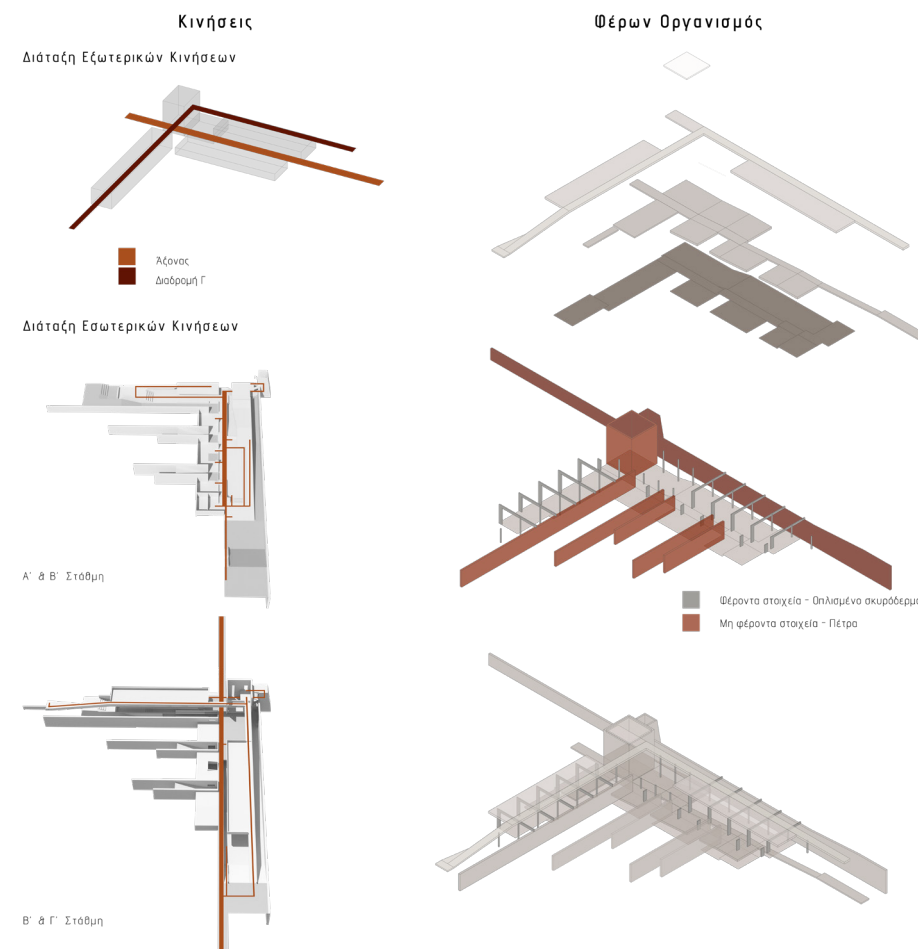

Δ3 Διάγραμμα κινήσεων - Φέρων Οργανισμός

Ο άξονας-διαδρομή διασχίζει το κτηριακό σύνολο, αφήνοντας τη δυνατότητα σε κάποιον να καταλήξει από το σημείο πληροφόρησης στην προβλήτα, χωρίς να εισέλθει σε κλειστό χώρο. Ωστόσο, κατά μήκος του άξονα, συναντά κανείς τις διαδοχικές εισόδους, σε διαφορετικές στάθμες, του Μουσείου Περιβάλλοντος και Μεταλλευτικής Ιστορίας, του καφέ και του Αρχαιολογικού Μουσείου Δεσποτικού.

Ο άξονας αυτός, εσωτερικά και υπογείως παραμένει ο βασικός άξονας κίνησης, γύρω από τον οποίο αρθρώνονται οι χώροι. Ταυτόχρονα, είναι δυνατή η κίνηση στα δώματα μέσω της διαδρομής Γ. Η διαδρομή αυτή, είναι ισόπεδη με το έδαφος στο ένα της άκρο και ενώ διέρχεται μέσα από τον όγκο του καφέ, παραμένει ανοιχτή συνολικά, χωρίς να αναγκάζει τον επισκέπτη να εισέλθει σε κάποιο κτήριο.

Εμβραθύνοντας περαιτέρω, αναλύεται ο φέρων οργανισμός των κτηρίων. Τα κυρίως φέροντα στοιχεία σχεδιάζονται από οπλισμένο σκυρόδεμα, ενώ η πέτρα λειτουργεί συμπληρωματικά. Τα πέτρινα στοιχεία είναι κατά κύριο λόγο μη φέροντα, ενώ εκείνα περιμετρικά του καφέ μπορούν να παραλάβουν στοιχεία οπλισμένου σκυροδέματος στο εσωτερικό τους. Ο κάναβος του φέροντος οργανισμού ορίζει το ρυθμό ολόκληρου του συγκροτήματος και οργανώνει τις όψεις, και τους διαδοχικούς εσωτερικούς χώρους.

Δ4 Σχέδια

Στη συνέχεια, αναλύονται οι κατόψεις και η γενική διάρθρωση των χώρων.

Κάτοψη Υπογείου

Η διαδρομή, μετά τον πύργο-παρατηρητήριο, σπάει και γίνεται κατάβαση και μια πρώτη είσοδος στη στάθμη του υπογείου. Η διαδρομή, όπως αναφέρθηκε, παραμένει κενή υπογείως και λειτουργεί ως ο άξονας κίνησης που συνδέει τους χώρους.

Πιο συγκεκριμένα, το Μουσείο Περιβάλλοντος και Μεταλλευτικής Ιστορίας περιλαμβάνει υποδοχή και τους δύο εκθεσιακούς του χώρους. Η κίνηση εντός του γίνεται είτε με σκάλα, είτε μέσω της μεγάλης ράμπας που οδηγεί στο επίπεδο του ισογείου σε μια δεύτερη υποδοχή και έξοδο. Απέναντι από το μουσείο αυτό, τοποθετείται ένα μικρό πωλητήριο, τα εργαστήρια και μια βιβλιοθήκη με χώρο μελέτης. Ανάμεσα από τους χώρους παρεμβάλλονται τα αίθρια για τον αερισμό και τον ηλιασμό τους.

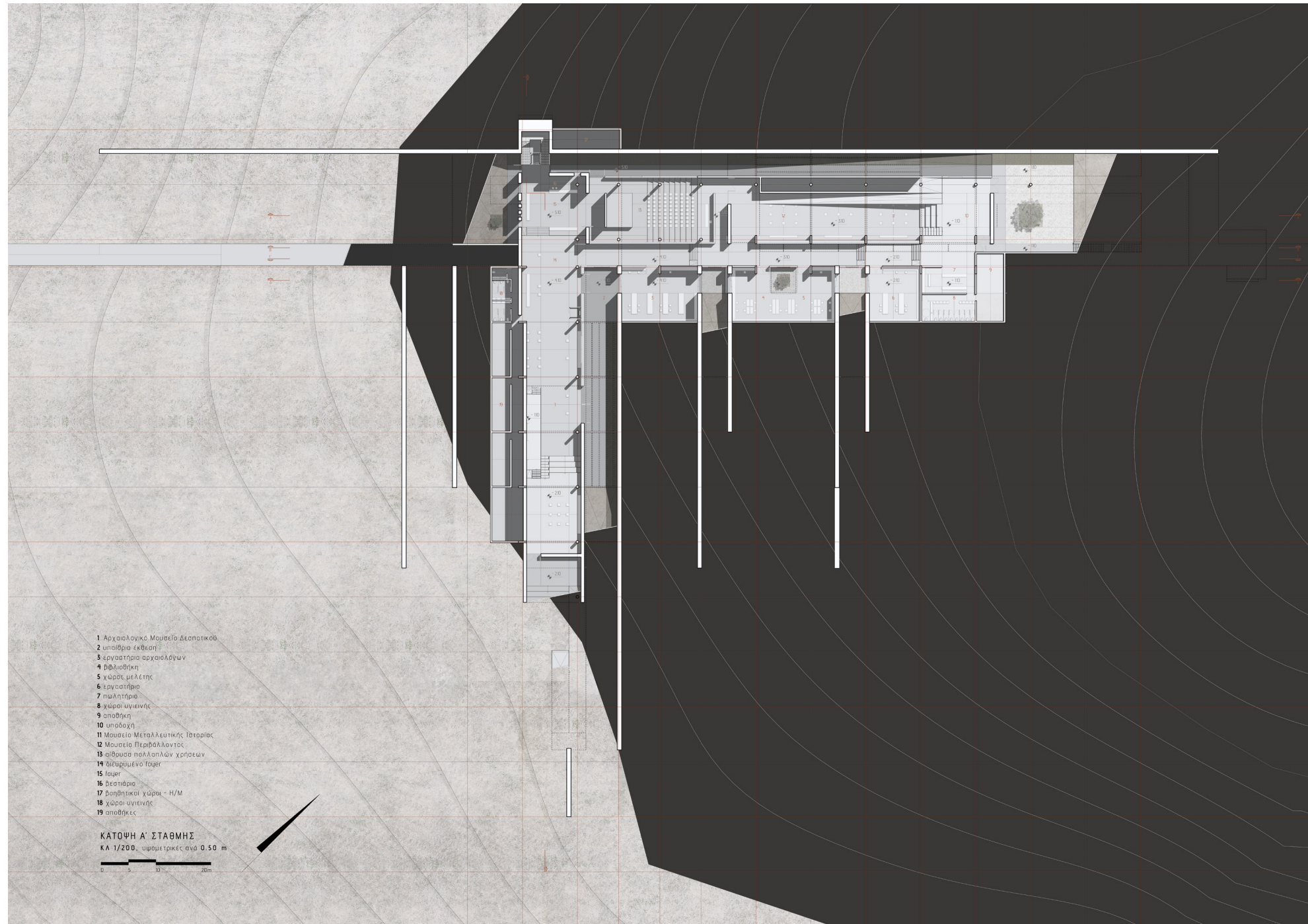
Στη συνέχεια, συναντά κανείς την αίθουσα πολλαπλών χρήσεων με το διευρυμένο φουαγιέ της και τέλος το Αρχαιολογικό Μουσείο Δεσποτικού. Αυτό, σε αντιστοιχία με το Μουσείο Περιβάλλοντος και Μεταλλευτικής Ιστορίας, αρθρώνεται σε επίπεδα, ανεβάζοντας σταδιακά τον επισκέπτη στη στάθμη του ισογείου. Επιπλέον, βρίσκεται σε άμεση σχέση με το εργαστήριο των αρχαιολόγων, το οποίο μπορεί να είναι ανοιχτό και επισκέψιμο. Ανάμεσά τους βρίσκεται μια επιμήκης αυλή, η οποία μπορεί να χρησιμοποιηθεί και ως υπαίθριος εκθεσιακός χώρος. Αντίστοιχη επιμήκη αυλή με ράμπα συναντά κανείς και στο πλάι του Μουσείου Περιβάλλοντος και Μεταλλευτικής Ιστορίας, η οποία οδηγεί από την αυλή της εισόδου στην αίθουσα πολλαπλών χρήσεων, αποτελώντας τη μόνη εξωτερική είσοδό της.

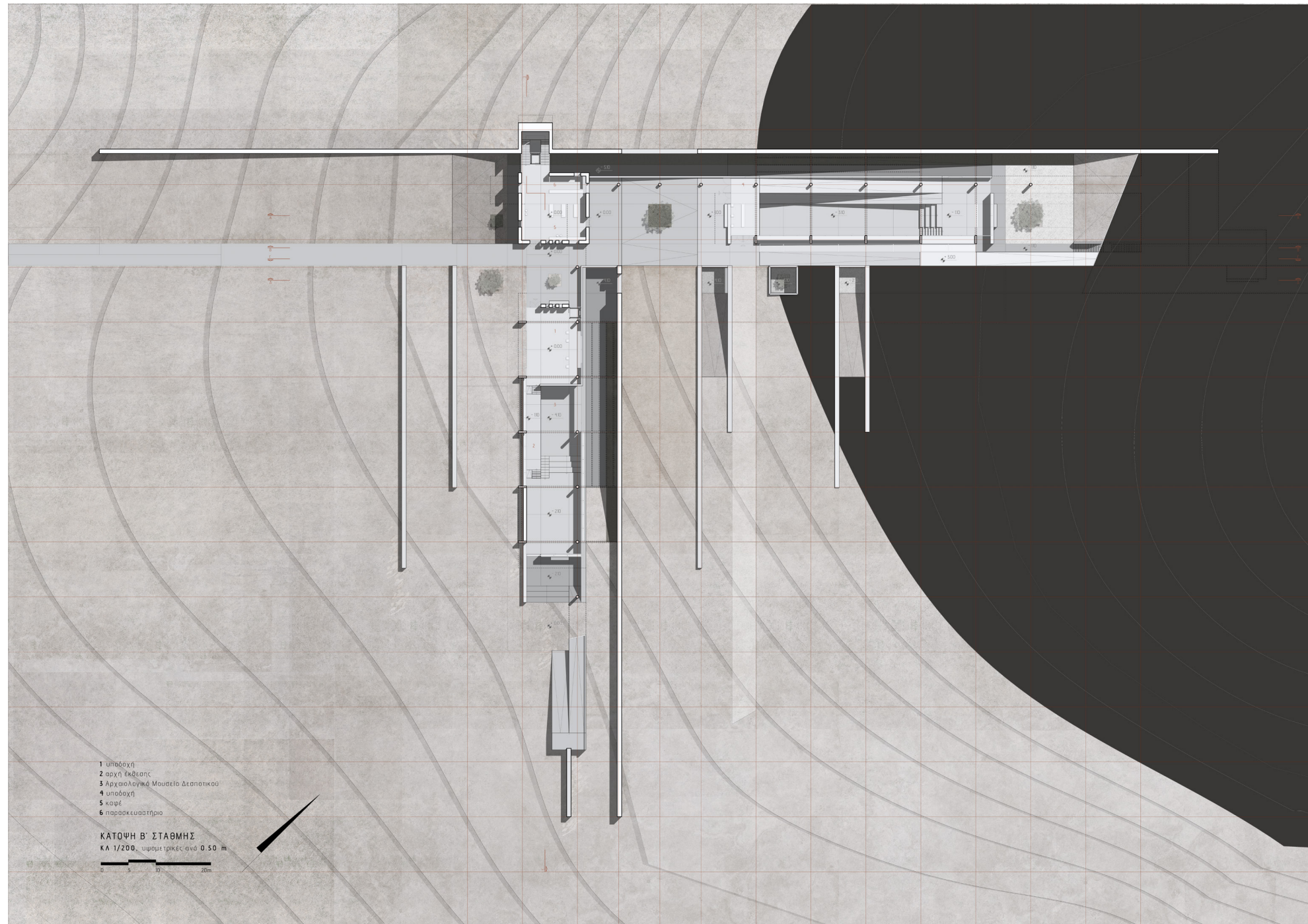
Κάτοψη Ισογείου

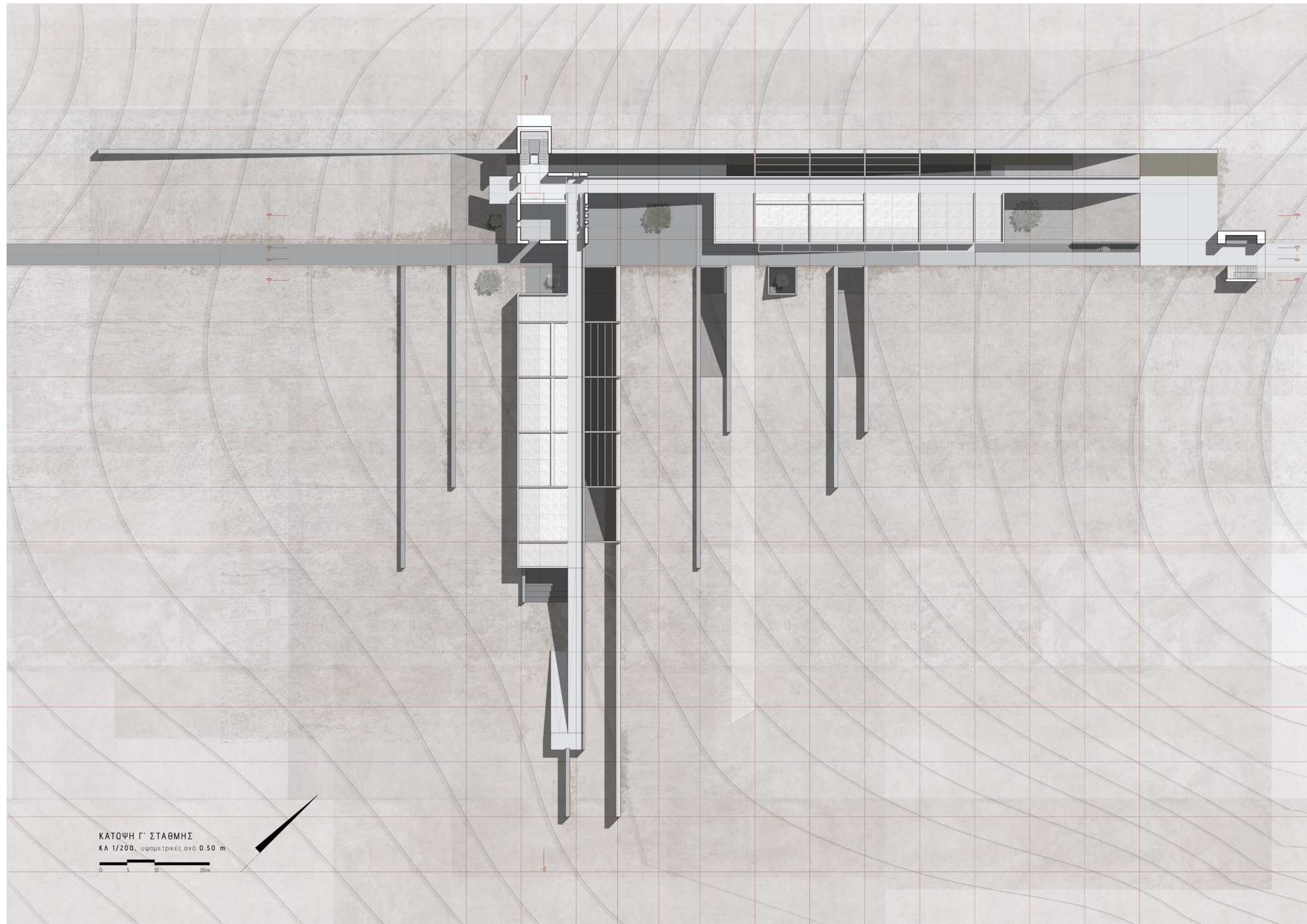
Στη στάθμη του ισογείου, συναντά κανείς, τη δεύτερη είσοδο και υποδοχή στο Μουσείο Περιβάλλοντος και Μεταλλευτικής Ιστορίας, καθώς την αυλή - οροφή της αίθουσας πολλαπλών χρήσεων, στην οποία βγαίνει και η ισόγεια στάθμη του καφέ. Σε αυτό το σημείο βρίσκεται, εκατέρωθεν της διαδρομής, η είσοδος του καφέ από τη μία και από την άλλη η είσοδος του Αρχαιολογικού Μουσείου του Δεσποτικού.

Κάτοψη Παταριού

Η τρίτη στάθμη είναι αυτή των δωματίων των εκθεσιακών χώρων, της διαδρομής Γ και του παταριού του καφέ. Τα δώματα είναι καλυμμένα με χαλί, ενώ ο κάρναβος, με βάση τον οποίο έχει σχεδιαστεί όλο το θέμα, "γράφει" και σε αυτά, με δοκάρια, τα οποία βγαίνουν εκτός του κτηρίου και πατούν πάνω στις μακριές ξερολιθιές. Εξάιρεση αποτελεί το δώμα των εργαστηρίων, το οποίο είναι φυτεμένο και στην επιφάνεια του εδάφους γράφουν μόνο τα αίθρια τους. Η διαδρομή Γ ξεκινά από τη στάθμη του πύργου-παρατηρητηρίου της εισόδου, περνά μέσα από το καφέ και καταλήγει μέσω ράμπας εκτός κτηρίου, στο φυσικό έδαφος.

Συνολικά, η σχέση του άξονα-διαδρομή με τα κτήρια σε όλο του το μήκος φαίνεται στις τομές.

Ειδικότερα, στην τομή Β-Β διαγράφεται η σταδιακή κατάβαση από τον πύργο- παρατηρητήριο προς την προβλήτα, καθώς και οι εισόδους στις διάφορες στάθμες του κτηριακού συνόλου. Επιπλέον, διαγράφεται η υπόγεια διάδρομή, με το σταδιακό σκαλοπατιαστώ κατέβασμά της, που ακολουθεί, ουσιαστικά, την κλίση της υπέργειας και διασχίζει τις κτηριακές ενότητες. Από τη μία μεριά συναντά κανείς το Μουσείο Περιβάλλοντος και Μεταλλευτικής Ιστορίας, την αίθουσα πολλαπλών χρήσεων και το φουαγιέ, και από την άλλη τις εισόδους στα διαφορετικά εργαστήρια και το Αρχαιολογικό Μουσείο Δεσποτικού. Τέλος, υπάρχει η παρέμβαση στην προβλήτα με το χώρο στάσης και εισιτηρίων.

Στην τομή Δ-Δ φαίνεται το φυτεμένο δώμα των υπόσκαφων εργαστηρίων, τα αίθρια που τα φωτίζουν και η αυλή του Αρχαιολογικού Μουσείου Δεσποτικού.

Στην τομή Α-Α φαίνεται το πώς λειτουργεί ο χώρος της έκθεσης περιβάλλοντος και μεταλλείων, με τις δύο υποδοχές στα διαφορετικά επίπεδα και τους εκθεσιακούς σε ένα ακόμη κατώτερο, τη ράμπα κυκλοφορίας ανάμεσα στα επίπεδα και τη σύνδεσή τους με την αίθουσα πολλαπλών χρήσεων και το καφέ. Επίσης, διαγράφεται η υπαίθρια διαδρομή Γ, η ισόπεδη σύνδεσή της με το έδαφος, καθώς και η είσοδό της στο καφέ.

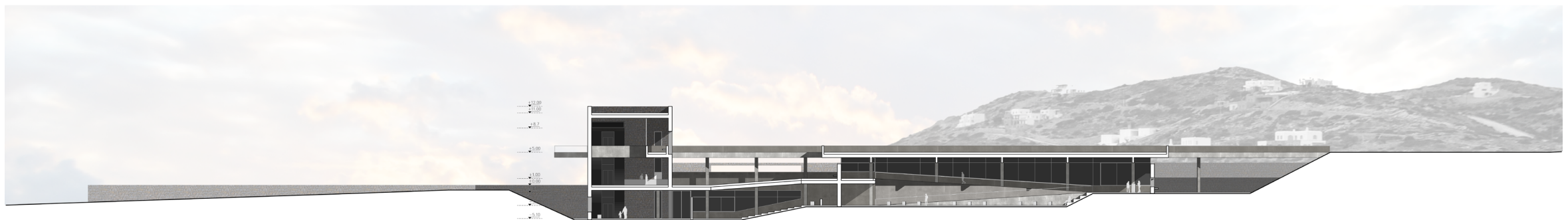
Στην τομή Ε-Ε φαίνεται η διάρθρωση του Αρχαιολογικού Μουσείου Δεσποτικού σε επίπεδα. Ξεκινώντας από το υπόγειο, συναντά κανείς ένα δεύτερο επίπεδο με εξωτερική αυλή, ένα πατάρι και το επίπεδο της υποδοχής στο ισόγειο, απέναντι από το καφέ. Επίσης, φαίνεται ο πέτρινος όγκος που συγκεντρώνει την εσωτερική κατακόρυφη κίνηση από το υπόγειο στο ισόγειο, στο πατάρι του καφέ. Τέλος, φαίνεται και η συνέχεια της διαδρομής Γ, όπου με ράμπα καταλήγει στο έδαφος.

Τέλος, η όψη είναι χαρακτηριστική της συνολικής διάρθρωσης των όψεων του κτηρίου. Στα μουσεία γράφουν τα τοιχώματα από οπλισμένο σκυρόδεμα, τα οποία υποδηλώνουν τον κάναβο - ρυθμό του κτηρίου. Τα ενδιάμεσα κενά τους συμπληρώνονται με πέτρες ή περσίδες, ανάλογα με τις λειτουργικές απαιτήσεις και τον προσανατολισμό κάθε χώρου. Επιπλέον, χρησιμοποιείται ο γραμμικός φεγγίτης με κλωστρά στις μακριές πλευρές των κτηρίων. Ο όγκος του καφέ έχει μόνο στενά γραμμικά ανοίγματα, στις διάφορες πλευρές του σε αντιστοιχία, ώστε να εξασφαλίζεται ο μέγιστος αερισμός του χώρου.

ΤΟΜΗ Δ-Δ
ΚΑ 1/200
0 5 10 20m

ΤΟΜΗ Α-Α
ΚΑ 1/200
0 5 10 20m

Οπτικές φυγές κατά μήκος του άξονα

Η οπτική εμπειρία του επισκέπτη κατά την άνοδο και την κάθοδο της διαδρομής αποτυπώνεται μέσω διαφορετικών λήψεων σε διάφορα σημεία της. Σημειώνεται τόσο η σταδιακή αποκάλυψη των κτηριακών ενοτήτων και η παράθεση των εισόδων σε διαφορετικές στάθμες, όσο και η ισχυρή παρουσία των δύο σημείων που ορίζουν τον άξονα της παρέμβασης. Κατά τη διάρκεια της ανάβασης, βλέπει κανείς διαρκώς στο φόντο το ναό του προφήτη Ηλία, ενώ κατά την κάθοδο στοχεύει διαρκώς στο Δεσποτικό.

Σημειακές Παρεμβάσεις

Η παρέμβαση ολοκληρώνεται με το σχεδιασμό των σημειακών παρεμβάσεων. Αυτές μπορούν να παραλάβουν λειτουργίες στάσης, σκίασης, καθώς και βοηθητικών χώρων, ανάλογα με το σημείο τοποθέτησής τους. Αποτελούν πρότυπα, τα οποία μπορούν να επαναληφθούν σε διάφορα σημεία των περιπατητικών διαδρομών, σε μικρότερο και μεγαλύτερο μέγεθος, εφόσον υπάρχει αντίστοιχη ανάγκη.

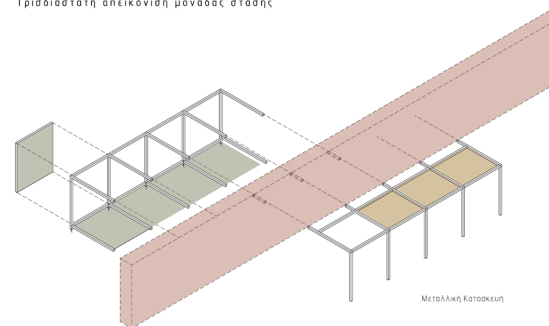
Ουσιαστικά, πρόκειται για μία ξερολιθιά, στοιχείο του τοπίου, εκατέρωθεν της οποίας τοποθετείται μία μεταλλική κατασκευή. Από τη μία μεριά τοποθετούνται οι βοηθητικοί χώροι και από την άλλη η στάση. Ενδεικτικά παρατίθενται οι δύο κατόψεις στην Αντίπαρο και το Δεσποτικό, στα σημεία που αυτές τοποθετούνται. Πρόθεση αυτής της άρθρωσης αποτελεί η, κατά το δυνατόν, ελάχιστη παρέμβαση στο τοπίο, ώστε το αποτύπωμά της να είναι αναιρέσιμο.

Σημεία στάσης

Πρότυπο μονάδας στάσης, βοηθητικών χώρων και πληροφοριών

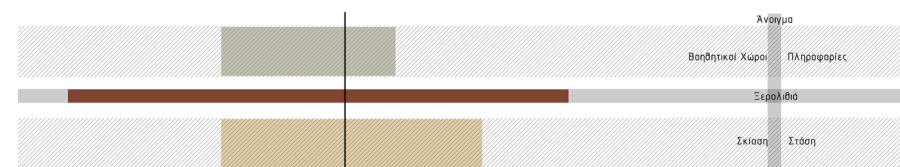

Τρισδιάστατη απεικόνιση μονάδας στάσης

Μεταλλική κατασκευή

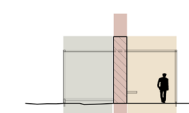
Αξονομετρικό Μονάδας Στάσης
ΚΑ 1/100

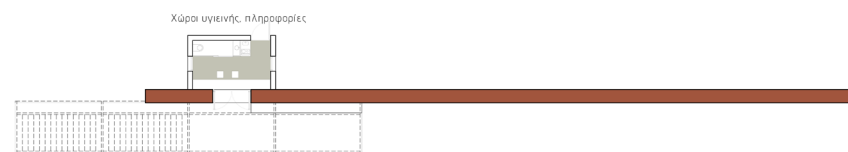
Διαγραμματική τοποθέτηση λειτουργιών

Ενδεικτική κάτοψη - Δεσποτικό
ΚΑ 1/100

Εγκάρσια τομή
ΚΑ 1/100

Ενδεικτική κάτοψη - Αντίπαρος
ΚΑ 1/100

Δ5 Φωτορεαλιστικές απεικονίσεις

Τέλος, το σύνολο της κτηριακής ενότητας αποδίδεται μέσα από μερικές, εξωτερικές και εσωτερικές, τρισδιάστατες ενδεικτικές λήψεις. Φαίνεται ιδιαίτερα η σχέση της παρέμβασης με το έδαφος, ο χθόνιος χαρακτήρας της, καθώς και ο τρόπος με τον οποίο στέκεται στον τόπο, χορταριασμένο, θαμμένο, ως κομμάτι του φυσικού τοπίου, του οποίου οι ισχυρές χαράξεις κυριαρχούν μέχρι το τέλος.

Μουσείο Περιβάλλοντος και Μεταλλευτικής Ιστορίας

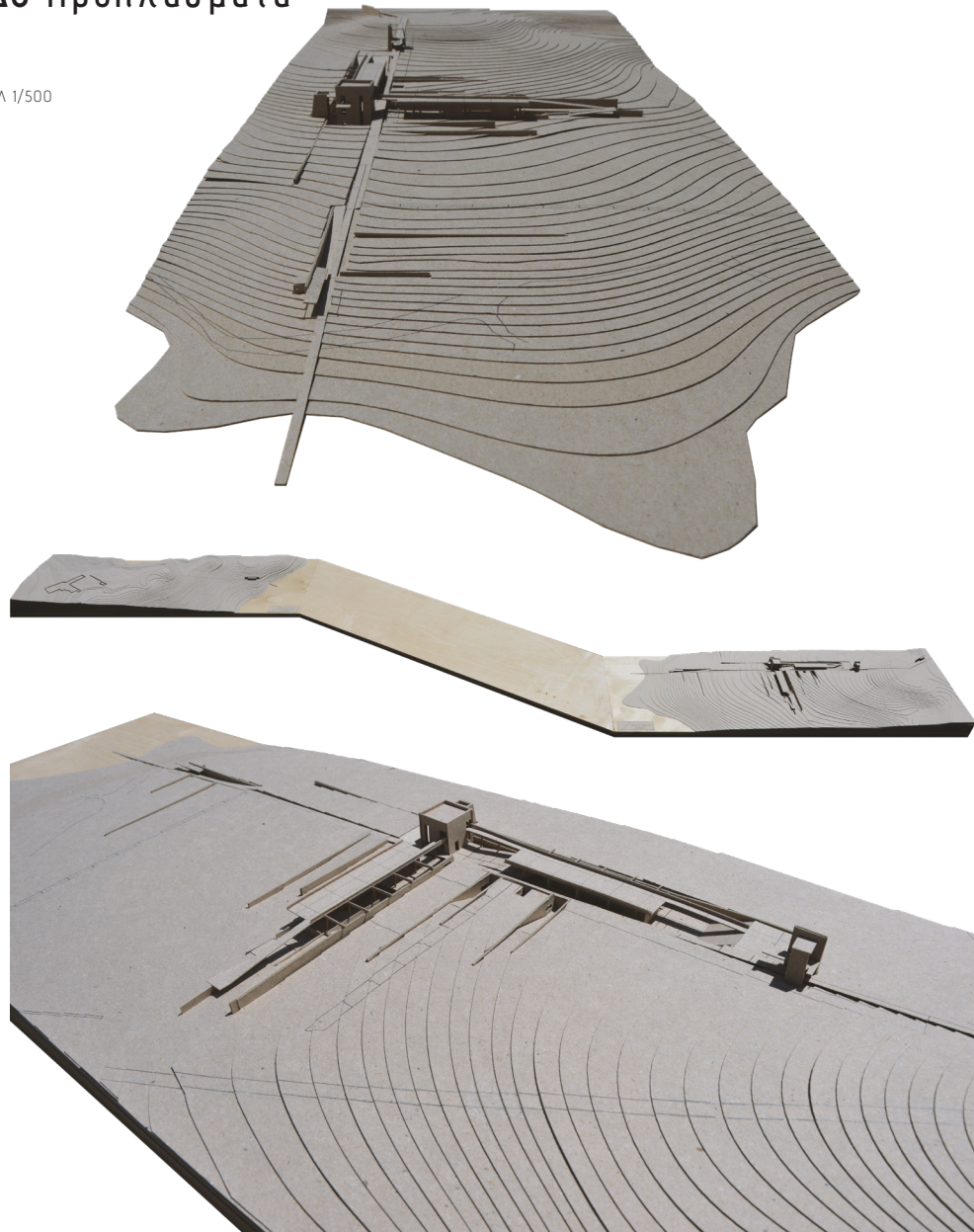
Αρχαιολογικό Μουσείο

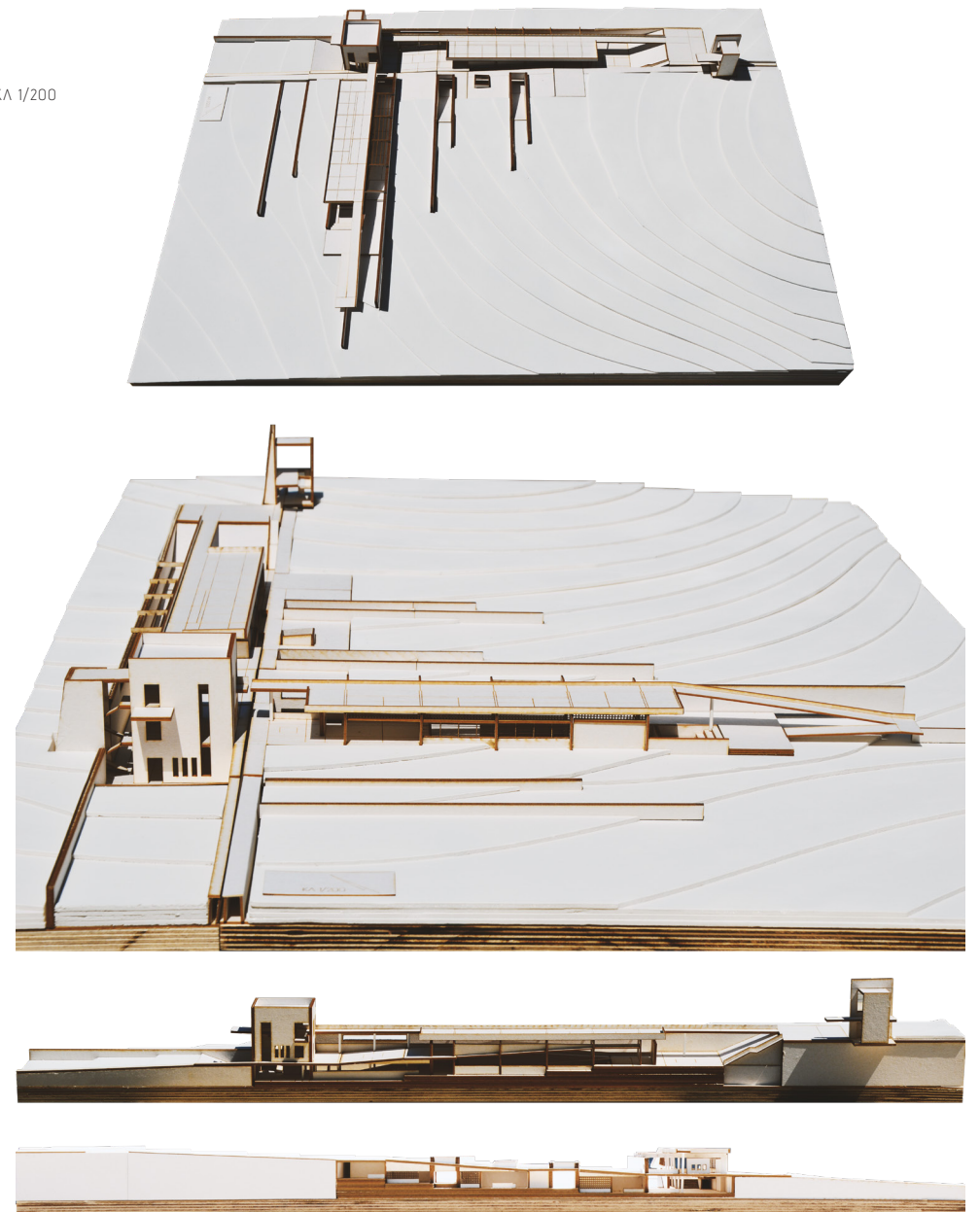

Δ6 Προπλάσματα

κλ 1/500

κλ 1/200

Ευχαριστούμε θερμά

την επιβλέπουσα καθηγήτρια
κ. Σοφία Τσιράκη,

τους αρχαιολόγους,
κ. Γιάννο Κουράγιο,
και κ. Ανδρέα Παπαδημητρίου,

τον αρχιτέκτονα
κ. Γουλιέλμο Ορεστίδη,

τον κ. Άγγελο Σινάνη,

το βοσκό
κ. Γιώργο Μαριάνο,

τους φίλους μας που μας βοήθησαν,
Γρηγόρη,
Δανάη,
Θανάση,
Κωνσταντίνα,
Λαμπρίνα,
Λούση,
Μαρίλια,

τις οικογένειές μας και όλους όσοι μας
στήριξαν σε αυτό το ταξίδι!

